AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kibővített első tanács)

2004. december 14. *

A T-317/02. sz. ügyben,

a **Fédération des industries condimentaires de France (FICF)** (székhelye: Párizs [Franciaország]),

a **Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort** (székhelye: Millau [Franciaország]),

a **Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne" (Cerafel)** (székhelye: Morlaix [Franciaország]),

a **Comité national interprofessionnel des palmipèdes à foie gras (CIFOG)** (székhelye: Párizs [Franciaország])

(képviselik őket: O. Prost és M.-J. Jacquot ügyvédek),

felpereseknek

* Az eljárás nyelve: francia.

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: P.-J. Kuijper és G. Boudot, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

az elkészített mustár importja tekintetében az Amerikai Egyesült Államok által folytatott kereskedelmi gyakorlatra, mint a 3286/94/EK tanácsi rendelet szerinti kereskedelmi akadályra, vonatkozó vizsgálati eljárás lezárásáról szóló, 2002. július 9-i 2002/604/EK bizottsági határozat (HL L 195., 72. o.) megsemmisítése iránti kérelme tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
(kibővített első tanács),

tagjai: B. Vesterdorf elnök, P. Mengozzi, M. E. Martins Ribeiro, F. Dehousse és I. Labucka bírák,

hivatalvezető: H. Jung,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. szeptember 14-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

1 Az 1995. február 20-i 356/95/EK tanácsi rendelettel (HL L 41., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 560. o.) módosított, a nemzetközi kereskedelmi szabályok, különösen a Kereskedelmi Világszervezet égisze alatt kialakított kereskedelmi szabályok alapján a Közösséget megillető jogok gyakorlásának biztosítása érdekében a közös kereskedelmi politika területén követendő közösségi eljárások megállapításáról szóló, 1994. december 22-i 3286/94/EK tanácsi rendelet (HL L 349., 71. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 400. o.) (a továbbiakban: a 3286/94 rendelet) 1. cikke előírja:

„Ez a rendelet közösségi eljárásokat hoz létre a közös kereskedelempolitika területén a Közösséget a nemzetközi, és különösen a Kereskedelmi Világszervezet égisze alatt létrehozott kereskedelmi szabályok alapján megillető azon jogok gyakorlásának biztosítása érdekében, amelyek a meglevő nemzetközi kötelezettségeknek és eljárásoknak megfelelően az alábbi célokkal rendelkeznek:

[...]

b) válaszadás harmadik országok piacára hatást gyakorló kereskedelmet gátló akadályokra az ebből eredő hátrányos kereskedelmi hatások megszüntetése céljából.

Ezen eljárásokat különösen a közös kereskedelempolitika területén nemzetközi jogvitarendezés kezdeményezésekor, majd lefolytatásakor és megszüntetésekor kell alkalmazni."

2 A 3286/94 rendelet 2. cikke így rendelkezik:

„(1) E rendelet alkalmazásában »kereskedelmet gátló akadály« minden olyan, harmadik ország által bevezetett vagy fenntartott kereskedelmi gyakorlat, amelynek vonatkozásában nemzetközi kereskedelmi szabályok írnak elő fellépési jogot. Ilyen fellépési jog akkor áll fenn, ha nemzetközi kereskedelmi szabályok egy gyakorlatot kifejezetten tiltanak, vagy a gyakorlat által érintett másik felet feljogosítják arra, hogy kísérelje meg a kérdéses gyakorlat hatásainak megszüntetését.

(2) E rendelet alkalmazásában és a (8) bekezdésre figyelemmel a »Közösség jogai« azon nemzetközi kereskedelmi jogok, amelyekkel a Közösség a nemzetközi kereskedelmi szabályok alapján élhet. E vonatkozásban a »nemzetközi kereskedelmi szabályok« meghatározás elsődlegesen a Kereskedelmi Világszervezet égisze alatt létrehozott és a Kereskedelmi Világszervezetről szóló Megállapodás mellékletében megállapított szabályokat jelenti, de jelenthet bármely más olyan megállapodásban megállapított szabályokat is, amelynél a Közösség szerződő fél, és amely a Közösség és harmadik országok közötti kereskedelemre alkalmazandó szabályokat ír elő;

[...]

(4) E rendelet alkalmazásában a »hátrányos kereskedelmi hatás« azon hatások, amelyeket a kereskedelmet gátló akadályok idéznek elő, vagy amelynek előidézésével fenyegetnek egy termék vagy szolgáltatás vonatkozásában a közösségi vállalkozások szempontjából bármely harmadik ország piacán, és amelyek jelentősen kihatnak a Közösség vagy a Közösség egy régiójának gazdaságára, vagy azon belül egy gazdasági

ágazatra. Az a tény, hogy a panasztevőt ilyen hátrányos hatások érik, önmagában nem tekinthető elegendőnek annak igazolására, hogy a Közösség intézményei bármiféle intézkedést kezdeményezzenek.

[...]"

3 A 3286/94 rendelet 4. cikke előírja:

„(1) A Közösség minden vállalkozása, vagy bármely jogi személyiséggel rendelkező vagy nem rendelkező, a Közösség egy vagy több vállalkozása nevében eljáró társaság írásos panaszt terjeszthet elő, ha úgy ítéli meg, hogy közösségi vállalkozások kárt szenvedtek harmadik ország piacára hatást gyakorló, a kereskedelmet hátrányosan befolyásoló kereskedelmi akadály eredményeként. Az ilyen panasztétel azonban csak abban az esetben megengedett, ha az abban feltüntetett kereskedelmet állítólagosan gátló akadályok többoldalú vagy sokoldalú kereskedelmi megállapodásokban megállapított nemzetközi kereskedelmi szabályok alapján rögzített fellépési jog hatálya alá tartoznak.

(2) A panasznak elegendő bizonyítékot kell szolgáltatnia a kereskedelmet gátló akadályok fennállásáról és az abból eredő kárról. A hátrányos kereskedelmi hatások bizonyítékát adott esetben a 10. cikkben feltüntetett tényezők tájékoztató jellegű felsorolása alapján kell benyújtani."

4 A 3286/94 rendelet „Panasztételi eljárások" című 5. cikke az alábbiak szerint fogalmaz:

„(1) A panaszt a Bizottsághoz kell benyújtani, amely annak másolatát megküldi a tagállamok számára.

(2) A panaszt vissza lehet vonni, mely esetben az eljárást meg lehet szüntetni, kivéve, ha a megszüntetés nem szolgálja a Közösség érdekeit.

(3) Amennyiben konzultációk lefolytatását követően kétségtelenné válik, hogy a panasz nem szolgáltat elegendő mértékű bizonyítékot ahhoz, hogy kivizsgálás kezdeményezését indokolttá tegye, a panasztevőt erről tájékoztatják.

(4) A Bizottság a Közösség vizsgálati eljárásának megindításáról minden, a 3. vagy 4. cikknek megfelelő panasztételt követően a lehető legrövidebb időn belül határozatot hoz; a határozatot rendesen a panasztétel napjától számított 45 napon belül kell meghozni; ezt a határidőt a panasztevő kérésére vagy beleegyezésével fel lehet függeszteni abból a célból, hogy a panasztevő által előterjesztett eset megalapozottságának értékeléséhez esetleg szükséges kiegészítő információk beszerezhetők legyenek."

5 A 3286/94 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Az e rendelet szerinti konzultációk lefolytatásához létrejön egy tanácsadó bizottság, a továbbiakban: a bizottság, amelynek tagjai az egyes tagállamok képviselői, elnöke a Bizottság képviselője."

6 A 3286/94 rendelet 8. cikke előírja:

„(1) Amennyiben a konzultáció lefolytatását követően a Bizottság számára nyilvánvaló, hogy vizsgálati eljárás kezdeményezéséhez elegendő mértékű bizonyíték áll rendelkezésre és a vizsgálat lefolytatása a Közösség érdekében indokolt, a Bizottság a következőképpen jár el:

a) kihirdeti a vizsgálati eljárás kezdeményezését az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*; a kihirdetés megjelöli az érintett terméket vagy szolgáltatást és az

érintett országot, összefoglalja a kapott információkat, elrendeli, hogy minden vonatkozó információt közölni kell a Bizottsággal; előírja azt a határidőt, amelyen belül az érintett felek az (5) bekezdéssel összhangban a Bizottság általi szóbeli meghallgatásukat kérhetik;

b) hivatalosan értesíti az eljárásban érintett ország vagy országok képviselőit, akikkel szükség esetén konzultációkat lehet folytatni;

c) levezeti a vizsgálatot közösségi szinten, a tagállamokkal együttműködésben eljárva.

[...]

(4) a) A panasztevők, az érintett exportőrök és importőrök, ugyanígy az érintett ország vagy országok képviselői betekinthetnek a Bizottság rendelkezésére álló összes információba, a Bizottság és a kormányok belső használatára szánt információk kivételével, feltéve, hogy az ilyen információk érdekeik védelmét szolgálják és azok a 9. cikk értelmében nem bizalmas jellegűek, továbbá azokat a Bizottság vizsgálati eljárása során felhasználja. Az érintett személyeknek indokolással alátámasztott írásos kérelmet kell a Bizottsághoz benyújtaniuk, megjelölve abban az igényelt információt.

b) A panasztevők, az érintett exportőrök és importőrök, valamint az érintett ország vagy országok képviselői kérhetik, hogy a vizsgálati eljárásból származó lényeges tényekről és megállapításokról tájékoztatást kapjanak.

(5) A Bizottság meghallgathatja az érintett feleket. A feleket meghallgatja, ha azok írásban kérik a meghallgatást az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* kihirdetett értesítésben megjelölt határidőn belül, annak bemutatásával, hogy elsődlegesen érintettek az eljárás kimenetele által.

[...]

(8) A vizsgálat lefolytatásának befejezését követően a Bizottság jelentést tesz a bizottság számára. A jelentést rendesen az eljárás kezdeményezésének kihirdetése napjától számított öt hónapon belül át kell adni, kivéve, ha a vizsgálat lefolytatásának bonyolultsága miatt a Bizottság ezt a határidőt hét hónapra meghosszabbítja."

7 A 3286/94 rendeletnek a bizonyítékok vizsgálatával kapcsolatos 10. cikke így rendelkezik:

„[...]

(4) Az állítólagosan hátrányos kereskedelmi hatások esetében a Bizottság megvizsgálja azok kihatását a Közösség vagy a Közösség érintett régiója gazdaságára, vagy azokon belül valamely gazdasági ágazatra. E célból a Bizottság adott esetben figyelembe veheti az (1) és (2) bekezdésekben felsorolt tényezőket is. Hátrányos hatásokat többek között előidézhetnek olyan helyzetek, amikor a kereskedelmet gátló akadályok egy termék vagy szolgáltatás vonatkozásában a kereskedelem folyamatát megakadályozzák, gátolják, vagy eltérítik, vagy azon helyzetek, amelyekben a kereskedelmet gátló akadályok jelentősen befolyásolták a közösségi vállalkozások számára nyújtott beszállítást vagy anyagellátást (például alkatrészek, részegységek vagy nyersanyagok). Az állítólagos hátrányos kereskedelmi hatásokkal való fenyegetettség esetén a Bizottság azt is megvizsgálja, hogy előreláthatóan egy adott helyzet ténylegesen kereskedelemre hátrányos tényezővé fejlődik-e.

(5) A Bizottság a hátrányos kereskedelmi hatások bizonyítékainak a vizsgálata során a 2. cikk (1) bekezdésében említett vonatkozó nemzetközi szabályok alapján biztosított fellépési jogot szabályzó rendelkezéseket, elveket vagy gyakorlatokat is tekintetbe veszi.

[...]"

8 A 3286/94 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének értelmében:

„Amennyiben a vizsgálati eljárás eredményeként úgy találják, hogy a Közösség érdekei semmiféle intézkedés meghozatalát nem teszik szükségessé, az eljárást a 14. cikknek megfelelően meg kell szüntetni."

9 A 3286/94 rendelet 12. cikke előírja:

„(1) Amennyiben (a vizsgálati eljárás eredményeként, kivéve, ha a tényszerű és jogi helyzet vizsgálati eljárást nem igényel) úgy találják, hogy a fellépés a Közösség érdekében szükséges a Közösséget a nemzetközi kereskedelmi szabályok alapján megillető jogok gyakorlásához, a kár vagy a harmadik országok által bevezetett vagy fenntartott kereskedelmet gátló akadályok által előidézett, hátrányosan kereskedelmi hatások (helyesen: hátrányos kereskedelmi hatások) megszüntetéséhez, a megfelelő intézkedéseket a 13. cikkben meghatározott eljárással összhangban kell meghatározni.

[...]"

10 A 3286/94 rendelet 14. cikke így rendelkezik:

„(1) Ha az e cikkben megállapított eljárást kell követni, az ügyet az elnök a bizottság elé terjeszti.

(2) A Bizottság képviselője a bizottság elé terjeszti a meghozandó intézkedések tervezetét. A bizottság, az elnöke által az ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül, megvitatja a tervezetettározat tervezetét a Bizottság képviselője terjeszti a bizottság elé. A bizottság az ügyet az. (helyesen: A bizottság, az elnöke által az ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül, megvitatja a határozattervezetet).

(3) A Bizottság határozatot fogad el, amelyet közöl a tagállamokkal, és amelyet egy 10 napos időszak leteltét követően kell alkalmazni, ha ez idő alatt egyik tagállam sem terjesztette az adott ügyet a Tanács elé.

(4) A Tanács bármely tagállam kérésére és minősített többséggel eljárva megváltoztathatja a Bizottság határozatát.

(5) A Bizottság határozatát a Tanács elé terjesztéstől számított 30 nap elteltét követően kell alkalmazni, ha a Tanács ez idő alatt nem hozott határozatot."

A jogvita előzményei

11 1981 és 1996 között az egyes hormonhatású készítményeknek az állatok táplálása során történő használata elleni küzdelem keretében a Tanács több irányelvet fogadott el különösen az emberi egészség védelmének biztosítása céljából.

12 Az Amerikai Egyesült Államok (a továbbiakban: Egyesült Államok) a WTO testületei előtt vitarendezési eljárást kezdeményezett, melyben vitatta, hogy a közösségi rendelkezések összhangban vannak a fent nevezett szervezet szabályaival.

13 1997. augusztus 18-án egy vizsgálóbizottság a WTO szabályaival ellentétesnek nyilvánította a közösségi szabályozást.

14 1998. január 16-án a Fellebbezési Testület jelentése megerősítette ezt a döntést.

15 1998. február 13-án, miután a vitarendezési testület (a továbbiakban: DSB) e jelentést elfogadta, egy választottbírósági határozat 1999. május 13-át jelölte meg határidőként a közösségi szabályozásnak a WTO szabályaival történő összhangba hozatalára.

16 Mivel az Európai Közösség a megjelölt határidőn belül nem módosította szabályozását, az Egyesült Államok 1999. június 3-án arra kérte a DSB-t, hogy a WTO-t létrehozó egyezményhez csatolt, a vitarendezés szabályairól és eljárásairól szóló egyetértés (a továbbiakban: vitarendezési egyetértés) 22. cikkének (2) bekezdésével összhangban engedélyezze a vámkedvezmények felfüggesztését évi 202 milló amerikai dollár (USD) értékben. Ezzel egyidőben az Egyesült Államok elkészítette azon termékek listáját, amelyekre kiterjed a vámkedvezmények felfüggesztése, és e termékek között szerepel az elkészített mustár is.

17 A felfüggesztendő vámkedvezmények teljes összegére vonatkozó, 1999. július 12-i választottbírósági határozatot követően, a DSB 1999. július 26-án engedélyezte az Egyesült Államok számára, hogy évi 116,8 milló USD értékben felfüggessze a fent nevezett kedvezményeket, és hogy további 100%-os vámmal sújtson bizonyos, az Európai Közösség tagállamaiból származó termékeket, közöttük az elkészített

mustárt is. Az Egyesült Államok azonban úgy döntött, hogy a vámkedvezmények felfüggesztését az Egyesült Királyságból származó termékekkel szemben nem alkalmazza.

18 2001. június 7-én a Fédération des industries condimentaires de France (a továbbiakban: FICF vagy panasztevő), mely a főbb francia mustártermelőket tömöríti, a 3286/94 rendelet 4. cikkével összhangban panaszt nyújtott be az Európai Közösségek Bizottságához.

19 Ez a panasz többek között kifejtette, hogy az amerikai megtorló intézkedések szelektív alkalmazása ellentétes a vitarendezési egyetértés 22. cikkével, amennyiben a DSB által engedélyezett, vámkedvezményeket felfüggesztő intézkedések csak az előzetesen elítélt „érintett tagállamokkal", az adott ügyben tehát az Európai Közösség egészével, és nem csupán bizonyos tagállamokkal szemben alkalmazhatóak. A panasz azt is kifejtette, hogy az Egyesült Államok által felállított kereskedelmet gátló akadály a 3286/94 rendelet értelmében hátrányos kereskedelmi hatást gyakorol az FICF tagvállalkozásai által készített mustár kivitelére, és hogy a 3286/94 rendelettel összhangban az amerikai intézkedésekkel szembeni eljárás kezdeményezése Közösségi érdek.

20 A panasztevő által szolgáltatott bizonyítékok fényében 2001. augusztus 1-jén a Bizottság a 3286/94 rendelet 8. cikkével összhangban értesítést tett közzé az Egyesült Államok által az elkészített mustár behozatala tekintetében folytatott kereskedelmi gyakorlatban megnyilvánuló kereskedelmet gátló akadályra vonatkozó vizsgálati eljárás megindításáról (HL 2001. C 215., 2. o.).

21 Az értesítés 2. pontjában kifejtette, hogy „a Bizottság által megindított vizsgálat kiterjedhet más olyan termékekre is, melyek nyilvánvalóan ugyanolyan módon érintettek, mint az elkészített mustár, továbbá különösen azokra a termékekre, melyeknek a vitatott gyakorlat általi érintettségéről [az értesítés megjelenésétől számított harminc napon belül] az érintett felek bizonyítékot szolgáltatnak".

22 A megadott határidőn belül több szakmai szervezet is jelentkezett a Bizottságnál, köztük a Comité national interprofessionel des palmipèdes à foie gras, a Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort és a Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne". Az érintettség bizonyítását követően a Bizottság a vizsgálat megindításáról szóló értesítés 2. pontját alkalmazva úgy döntött, hogy a vizsgálati eljárást kiterjeszti a libamájra, a roquefortra és a gyöngyhagymára.

23 2002. március 6-án, a vizsgálata befejezésekor a Bizottság értesítette a 3286/94 rendelet 7. cikkében megjelölt bizottságot vizsgálódásának eredményeiről, majd 2002. március 27-én vizsgálati jelentést továbbított számára. Ez a jelentés az eljárás lezárását javasolta.

24 2002. április 23-án a Bizottság az FICF tanácsadójához eljuttatta a vizsgálati jelentés nem bizalmas változatát. Levelében a Bizottság kifejtette, hogy a 3286/94 rendelet 7. cikkében megjelölt bizottság már jóváhagyta az eljárás lezárásáról szóló javaslatot, és hogy ennélfogva ilyen tartalmú határozatot fognak hamarosan közzétenni az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában.*

25 Az FICF tanácsadóinak egyike 2002. május 17-i levelében elismerte a vizsgálati jelentés kézhezvételét. Ebben a levelében megdöbbenésének adott hangot a Bizottság által a jelentés megküldésére és az ügyben hozandó jövőbeni döntés meghozatalára alkalmazott határidőkkel kapcsolatban. A Bizottság 2002. április 23-i levelében szereplő azon megállapításra tekintettel, mely szerint hamarosan döntés születik, az FICF tanácsadója arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság nem biztosított a panasztevő számára válaszlehetőséget, ez a gyakorlat pedig számára a védelemhez való jog megsértésének tűnt.

26 E levélre adott 2002. június 4-i válaszában a Bizottság hangsúlyozta, hogy teljes mértékben betartotta a 3286/94 rendelet rendelkezéseit, különösen annak 8. cikkének (4) és (8) bekezdéseit. E tekintetben a Bizottság kijelentette, hogy a panasztevő soha sem fordult hozzá a 3286/94 rendelet 8. cikkének (4) bekezdése szerinti kérelemmel. A Bizottság a panasztevőt emlékeztette arra is, hogy rendszeresen

értesítette az ügy menetéről, és hogy a vizsgálati jelentés hivatalos továbbításánál jóval korábban értesült a vizsgálati eljárás kimeneteléről.

27 2002. június 6-án a Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne" levélben fordult a Bizottsághoz, melyben először is megdöbbenésének adott hangot azzal kapcsolatban, hogy nem kapta meg közvetlenül azt a vizsgálati jelentést, mely tanácsadóin keresztül jutott el hozzá. Ezt követően egyet nem értését fejezte ki a vizsgálati eljárás bejelentett lezárásával kapcsolatban, és végül úgy ítélte meg, hogy a vizsgálati eljárás lezárásáról szóló határozat hamarosan történő meghozataláról szóló értesítés nem teszi lehetővé számára, hogy a vizsgálati jelentésben szereplő következtetések vonatkozásában válaszadási jogával éljen.

28 2002. június 7-én a Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort a Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne" levelével azonos tartalmú levelet juttatott el a Bizottsághoz.

29 2002. június 14-i leveleiben a Bizottság megküldte a Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort és a Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne" számára a vizsgálati jelentés nem bizalmas változatát, egyúttal emlékeztetett arra, hogy ezek a szakmai szervezetek csupán érdekelt felekként léptek be a vizsgálati eljárásba, a Bizottság ezért ítélte úgy, hogy nem köteles számukra közvetlenül megküldeni a vizsgálati jelentést, amely végeredményben nyilvános irat. A Bizottság leveleiben azt is kijelentette, hogy minden esetben betartotta a 3286/94 rendelet 8. cikke (8) bekezdésének rendelkezéseit, és hogy mindkét szervezet tanácsadóit rendszeresen értesítette az ügy menetéről, továbbá azt is, hogy a tanácsadók a vizsgálati jelentés hivatalos továbbításánál jóval korábban értesültek a vizsgálati eljárás kimeneteléről. A Bizottság hangsúlyozta végül, hogy hamarosan meghozzák a vizsgálati eljárás lezárásáról szóló határozatot.

30 2002. július 9-én a Bizottság elfogadta az elkészített mustár importja tekintetében az Amerikai Egyesült Államok által folytatott kereskedelmi gyakorlatra, mint a 3286/94 tanácsi rendelet szerinti kereskedelmi akadályra, vonatkozó vizsgálati eljárás lezárásáról szóló, 2002/604/EK határozatot (HL L 195., 72. o., a továbbiakban: megtámadott határozat). A megtámadott határozatot az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* 2002. július 27-én tették közzé.

31 A megtámadott határozat 6. preambulumbekezdésében a Bizottság kimondta:

„A vizsgálati eljárás eredményeként nem nyert bizonyítást az a tény, hogy az állítólag hátrányos kereskedelmi hatások a panaszban említett kereskedelmi akadályból, tudniillik a kedvezményeknek az Amerikai Egyesült Államok által a tagállamokkal szembeni szelektív megszüntetéséből (szelektív szankciók) származnának. A vizsgálat valójában nem bizonyította be, hogy a kedvezmények felfüggesztésének az Egyesült Királyságra történő alkalmazása a panasztevő számára nagyobb mennyiségű mustár kivitelét tenné lehetővé az amerikai piacra. Következésképpen semmilyen, a rendelet szerinti hátrányos kereskedelmi hatás nem tulajdonítható a panasztevő által sérelmezett kereskedelmet gátló akadálynak azon kereskedelmi hatások kivételével, melyek a kedvezményeknek a WTO-ról szóló egyezmény keretein belül engedélyezett és az Amerikai Egyesült Államok által jogszerűen alkalmazott felfüggesztéséből származnak. A [3286/94 rendelet] 11. cikkével összhangban a vizsgálati eljárás tehát azt bizonyította, hogy a felhozott kereskedelmet gátló akadállyal szemben a Közösség érdekében semmiféle különleges intézkedés sem szükséges."

32 A Bizottság következésképpen a megtámadott határozat egyetlen cikkében úgy döntött, hogy a 2001. augusztus 1-jén megindított vizsgálati eljárást lezárja.

Az eljárás és a felek kereseti kérelmei

33 Az FICF, a Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort, a Comité national interprofessionel des palmipèdes à foie

gras és a Comité économique agricole régional „fruits et légumes de la région Bretagne" (a továbbiakban: a felperesek) az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. október 16-án érkezett keresetlevelében a jelen keresetet terjesztette elő.

34 Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 14. cikkét alkalmazva és az első tanács javaslatára úgy határozott, hogy miután a fent nevezett szabályzat 51. cikkével összhangban meghallgatta a feleket, az ügyet kibővített tanács elé utalja.

35 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság (kibővített első tanács) úgy határozott, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt, és a pervezető intézkedések keretében kérte a feleket, hogy válaszoljanak bizonyos kérdésekre, és nyújtsanak be bizonyos iratokat.

36 A 2004. szeptember 14-i tárgyaláson a felek szóbeli előadásait és az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszait meghallgatták.

37 A felperesek azt kérik hogy, az Elsőfokú Bíróság:

— semmisítse meg a megtámadott határozatot;

— kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

38 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

— utasítsa el a keresetet;

— kötelezze a felpereseket a költségek viselésére.

Az elfogadhatóságról

39 A Bizottság, anélkül hogy a jelen keresettel szemben elfogadhatatlansági kifogást támasztott volna, beadványait az FICF, a Bizottság elé a 3286/94 rendelet 4. cikke alapján panaszt terjesztő egyetlen szervezet helyzetére korlátozva fogalmazta meg, a vizsgálati eljárásban érdekelt félként beavatkozott többi szakmai szervezet helyzetét pedig figyelmen kívül hagyta.

40 E tekintetben ki kell emelni, hogy a felperesek csak egyetlen és ugyanolyan keresetet terjesztettek elő. A következetes ítélkezési gyakorlatból pedig az következik, hogy mivel egyetlen és ugyanolyan keresetről van szó, az elfogadhatóságnak egyetlen felperes tekintetében való megállapítása mentesít a többi felperes kereshetőségi joga vizsgálatának szükségessége alól, hiszen elegendő, ha a felperesek legalább egyike megfelel az EK 230. cikkében felsorolt feltételeknek (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-313/90. sz., CIRFS és társai kontra Bizottság ügyben 1993. március 24-én hozott ítéletének [EBHT 1993., I-1125. o.] 31. pontját; az Elsőfokú Bíróság T-12/93. sz., CCE de Vittel és társai kontra Bizottság ügyben 1995. április 27-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1247. o.] 44. pontját és a T-374/94., T-375/94., T-384/94. és T-388/94. sz., European Night Services és társai kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3141. o.] 61. pontját).

41 Emellett pedig ki kell jelenteni, hogy a 3286/94 rendelet 4. cikke lehetővé kívánta tenni – különösen minden olyan, a Közösség egy vagy több vállalkozása nevében fellépő társaság számára, mint ahogy jelen esetben az FICF a francia mustárkészítő vállalkozások nevében eljár –, hogy a fent nevezett rendeletben meghatározott feltételek esetén a Bizottsághoz benyújtott panasz formájában hivatkozhassanak a többoldalú vagy sokoldalú kereskedelmi megállapodásokban megállapított nemzetközi kereskedelmi szabályok érvényesítésére irányuló jogukra, valamint azt, hogy az ugyanezen rendelet rendelkezéseiben előírt eljárási biztosítékokkal élhessenek. E biztosítékok összessége magában foglalja azt, hogy a 3286/94 rendelet 4. cikke szerinti panasztevőnek jogában áll, hogy a Bizottságnak az ő panaszára indult vizsgálati eljárást lezáró határozatát alávesse az Elsőfokú Bíróság vizsgálatának.

42 Ebből pedig az következik, hogy az FICF, mely a Bizottság előtt panaszt nyújtott be a 3286/94 rendelet 4. cikke alapján, megtámadhatja az Elsőfokú Bíróság előtt a megtámadott határozatot, következésképpen – mivel egyetlen és ugyanolyan keresetről van szó — nem kell megvizsgálni a többi felperes kereshetőségi jogát.

Az ügy érdeméről

43 A felperesek keresetük alátámasztására nyolc jogalapot sorolnak fel. Az első jogalapot a 3286/94 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének megsértésére; a második jogalapot a 3286/94 rendelet 2. cikke (4) bekezdésének megsértésére; a harmadik jogalapot a 3286/94 rendelet 10. cikke (5) bekezdésének megsértésére; a negyedik jogalapot a 3286/94 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a megsértésére; az ötödik jogalapot a megtámadott határozat indokolási kötelezettségének megsértésére; a hatodik jogalapot a tények értékelésének nyilvánvaló hibájára és a 3286/94 rendelet 2. cikke (4) bekezdésének és a 11. cikke (1) bekezdésének megsértésére; a hetedik jogalapot a védelemhez való jog megsértésére; végezetül a nyolcadik jogalapot a 3286/94 rendelet 8. cikke (8) bekezdésének megsértésére és a Bizottság gondossági kötelezettségének megszegésére alapítják.

A 3286/94 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének megsértésére alapított első jogalapról

A felek érvei

44 A felperesek szerint a „kereskedelmet gátló akadály" meghatározása – ahogyan az a 3286/94 rendelet 2. cikkének (1) bekezdéséből következik — két világosan azonosítható és egymástól elválaszthatatlan elemből tevődik össze, tudniillik egy

materiális elemből („minden harmadik ország által bevezetett vagy fenntartott kereskedelmi gyakorlat") és egy „jogellenességi elemből" (az Európai Közösségre ruházott „fellépési jog"). A felperesek véleménye szerint a megtámadott határozat e meghatározást csupán a jogellenességi elemre szűkítette, azaz a vámkedvezmények felfüggesztésének az Egyesült Államok általi „szelektív" alkalmazására. A felperesek szerint a Bizottság által elfogadott megközelítés nemcsak a 3286/94 rendelet 2. cikkének (1) bekezdését sérti, hanem megfosztja az FICF által a Bizottság elé terjesztett panaszt és a vizsgálati eljárás megindításáról szóló értesítést tartalmától. Ellentétben azzal, amit úgy tűnik a Bizottság állít, az Egyesült Államok által meghozott, a vámkedvezményeket felfüggesztő intézkedések nem választhatók el egyrészt a DSB által engedélyezett és az Egyesült Államok által alkalmazott intézkedésekre, másrészt a panasztevő által állított kereskedelmet gátló akadályra, tudniillik a nevezett intézkedések szelektív alkalmazására. A felperesek szerint attól, hogy a DSB a megtorló intézkedések elfogadását engedélyezte, ezen intézkedések Egyesült Államok általi alkalmazása még nem „jogszerű", ahogyan azt a Bizottság állítja.

45 A Bizottság először is emlékeztet arra, hogy a 3286/94 rendelet tárgya olyan közösségi eljárások megalkotása a közös kereskedelmi politika területén, melyeknek lehetővé kell tenniük a Közösség számára, hogy a WTO által elismert jogokat gyakorolhassa. A 3286/94 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése ebben az értelemben határozza meg a kereskedelmet gátló akadályt mint minden olyan, harmadik ország által bevezetett vagy fenntartott kereskedelmi gyakorlatot, amelynek vonatkozásában nemzetközi kereskedelmi szabályok írnak elő fellépési jogot.

46 A Bizottság vitatja továbbá a 3286/94 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a felperesek által elfogadott értelmezését. A Bizottság szerint valamely kereskedelmet gátló akadály megléte nem elegendő ahhoz, hogy esetleg vitarendezési eljárást kezdeményezzenek. Szükséges többek között az is, hogy hátrányos kereskedelmi hatások merüljenek fel. A kereskedelmet gátló akadály fogalmát a 3286/94 rendelet alkalmazásának céljaiból kiindulva nem lehet elválasztani a „hátrányos kereskedelmi hatások" fogalmától. Más szavakkal, a Bizottság véleménye szerint ahhoz, hogy a 3286/94 rendelet szerinti kereskedelmet gátló akadály megállapítható legyen, a vállalkozásoknak be kell bizonyítaniuk, hogy a 3286/94 rendelet 2. cikkének

(4) bekezdése szerinti „hátrányos kereskedelmi hatások" érik őket. Az ezzel ellentétes értelmezés azzal a hatással járna, hogy a közösségi vállalkozások számára valódi *actio popularist* hozna létre.

47 A Bizottság szerint a „kereskedelmet gátló akadály" fogalmának ilyen felfogását alkalmazták mind a vizsgálati jelentésben, mind a megtámadott határozat elfogadása során. Ez a felfogás tehát nem új a felperesek számára. E tekintetben a Bizottság a megtámadott határozatra utal, mely szerint a vizsgálatnak nem állt módjában bizonyítani, hogy a panasztevőt hátrányos kereskedelmi hatások érték az Egyesült Államok azon döntéséből kifolyólag, mely szerint a vámkedvezmények felfüggesztését szelektív módon alkalmazzák, az e felfüggesztésből származó azon kereskedelmi hatások kivételével, melyeket „az Egyesült Államok számára a WTO egyezményének keretén belül engedélyeztek, és melyeket az Egyesült Államok e keretek között jogszerűen alkalmazott". A Bizottság ebből arra a következtetésre jut, hogy egyrészt az amerikai intézkedéseket a WTO által meghatározott elvek tiszteletben tartása mellett fogadták el, másrészt, hogy mivel a panasztevő semmilyen hátrányos kereskedelmi hatást nem bizonyított, a 3286/94 rendelet szerinti „kereskedelmet gátló akadály" nem áll fenn, ellentétben azzal, amit a felperesek állítanak.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

48 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a 3286/94 rendelet alapján a Közösség harmadik ország által bevezetett vagy fenntartott, ez utóbbi ország piacára kiható kereskedelmet gátló akadállyal szembeni, a nemzetközi szabályok alapján való fellépése legalább három konjunktív feltétel együttes meglétét feltételezi, tudniillik a rendelet által meghatározottak szerinti kereskedelmet gátló akadály fennállását, e fent nevezett akadályból származó hátrányos kereskedelmi hatások meglétét és a Közösség érdekében való fellépés szükségességét. Amennyiben a 3286/94 rendelettel összhangban indított vizsgálati eljárás végeztével a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az imént felsorolt feltételek egyike hiányzik, a Közösség intézményeinek jogában áll úgy dönteni, hogy nem kell ilyen fellépéssel élni.

49 A kereskedelmet gátló akadály fogalmát illetően emlékeztetni kell arra, hogy a 3286/94 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„E rendelet alkalmazásában »kereskedelmet gátló akadály« minden olyan, harmadik ország által bevezetett vagy fenntartott kereskedelmi gyakorlat, amelynek vonatkozásában nemzetközi kereskedelmi szabályok írnak elő fellépési jogot. Ilyen fellépési jog akkor áll fenn, ha nemzetközi kereskedelmi szabályok egy gyakorlatot kifejezetten tiltanak, vagy a gyakorlat által érintett másik felet feljogosítják arra, hogy kísérelje meg a kérdéses gyakorlat hatásainak megszüntetését."

50 Jelen ügyben megállapítható, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban úgy ítélte meg, hogy az FICF olyan, a Közösség tagállamainak mustár exportálóival szemben – a nagy-britanniai exportálók kivételével — az Egyesült Államok által bevezetett vámkedvezményeket felfüggesztő intézkedés miatt emelt panaszt, mely a megtámadott határozat szerint „szelektív" szankciónak minősül.

51 A felperesek szerint a Bizottság amikor így járt el, tévesen értelmezte a kereskedelmet gátló akadály 3286/94 rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében adott fogalmát, amennyiben jelen ügyben csupán a fent nevezett meghatározásnak a „jogellenességgel" kapcsolatos elemét tartotta fenn.

52 E feltevés téves.

53 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a kereskedelmet gátló akadály 3286/94 rendelet szerinti fogalmát alkotó elemeket nem lehet mesterségesen úgy szétválasztani, ahogyan azt a felperesek sugallják. Ugyanis a kereskedelmet gátló akadály megléte, melyre a 3286/94 rendelet alkalmazásának céljából hivatkozni lehet,

feltételezi a nemzetközi kereskedelmi szabályok által előírt fellépési jog meglétét. Ez az értelmezés többek között a rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében foglalt a „meglévő kötelezettségeknek és eljárásoknak a tiszteletben tartására" tett utalásból következik. Ezt az utalást erősíti a 3286/94 rendelet hetedik preambulumbekezdése, mely kimondja, hogy „[a] [rendelet által létrehozott] mechanizmus célja olyan eljárási eszközök szolgáltatása, melyekkel igényelni lehet, hogy a Közösség intézményei lépjenek fel harmadik ország által elfogadott vagy fenntartott [...] kereskedelmet gátló akadályokkal szemben, amennyiben az ilyen akadályok vonatkozásában az érvényes nemzetközi kereskedelmi szabályok alapján létezik fellépési jog". Ettől eltérő értelmezés azzal a hatással járna, hogy minden, harmadik ország által elfogadott vagy fenntartott kereskedelmi gyakorlat kereskedelmet gátló akadálynak lenne tekinthető, holott a nemzetközi kereskedelmi szabályok alapján vele szemben semmilyen fellépési jog nem létezik.

54 A felperesek azon érvével kapcsolatban, mely szerint a Bizottság által elfogadott értelmezés az FICF által a Bizottságnál előterjesztett panasz tartalmát félreértelmezi, fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a felperesek által az Elsőfokú Bíróság előtt állítottakkal ellentétben a panasztevő nem állította, hogy bizonyos közösségi termékekkel szemben a vámkedvezményeket 116,8 milló USD összegben felfüggesztő amerikai intézkedések kereskedelmet gátló akadálynak minősülnek. A panasz valójában elismerte, hogy ezeket az intézkedéseket a DSB 1999. július 26-án engedélyezte. Az Egyesült Államok által elfogadott intézkedéseknek a 3286/94 rendelet szerinti „kereskedelmet gátló akadályként" való minősítésével kapcsolatos fejtegetéseiben (a panasz IV. pontja) viszont a panasztevő úgy ítélte meg, hogy ezzel a WTO szabályait sértették meg, amennyiben „az Egyesült Államok nem dönthetett jogszerűen úgy, hogy a megtorló intézkedéseket az Európai Unió bizonyos tagállamaival szemben alkalmazza, másokkal szemben pedig nem" (a panasz IV.1. pontja, 8. o.) és, hogy „a megtorló intézkedések Egyesült Államok általi szelektív alkalmazása kétségbe vonja a kedvezmények felfüggesztésének a választottbíróság által megállapított szintjét" (a panasz IV.2. pontja, 11. o.). A panasztevő ráadásul elismerte, hogy „a fellebbezési testület vizsgálóbizottságának következtetései és ajánlásai az »Európai Közösségekre« irányulnak, [és hogy] az Egyesült Államoknak az intézkedéseit tehát az »Európai Közösségekkel« szemben kell alkalmaznia«, anélkül hogy különbséget tenne azok között a tagállamok között, amelyek valamennyien alkalmazták a vitatott közösségi intézkedéseket" (panasz, 13. o.). Végül a panasztevő emlékeztetett arra, hogy „az Egyesült Államok magatartása azzal járt, hogy a szerződésben előírt kereskedelmi politikát" megfosztotta közösségi jellegétől azzal, hogy a megtorló intézkedések a tizenöt tagállamból csak tizennégyre irányultak (panasz, 14. o.).

55 Ebből az következik, hogy a panaszban sérelmezett kereskedelmet gátló akadály kizárólag a vámkedvezményeket felfüggesztő amerikai intézkedések szelektív alkalmazásában állapítható meg, a Bizottság tehát nem értelmezte félre a panasz tartalmát. Mindent egybevetve az Elsőfokú Bíróság kiemeli, hogy jelen ügyben – figyelembe véve a kereskedelmet gátló akadálynak a fenti 53. pontban kifejtett meghatározását — a 3286/94 rendelet szerinti kereskedelmet gátló akadály kizárólag a vámkedvezményeket felfüggesztő amerikai intézkedések szelektív alkalmazásában állhat. Valójában abból kiindulva, hogy csak azok a kereskedelmet gátló akadályok illenek bele a 3286/94 rendelet alkalmazási körébe, melyek vonatkozásában nemzetközi kereskedelmi szabályok írnak elő fellépési jogot, a DSB által engedélyezett kedvezményeket felfüggesztő amerikai intézkedésekkel szemben a rendeletre alapított eljárást nem lehetett volna megindítani, amennyiben elviekben a Közösségnek semmilyen, a nemzetközi kereskedelmi szabályok által biztosított fellépési joga e tekintetben nincs. Ez az oka annak, hogy a vizsgálati eljárás megindításáról szóló, a fenti 20. pontban idézett értesítés 4. pontja kimondta, hogy a panaszban állított kereskedelmet gátló akadály „több tagállammal szembeni, nem pedig a Közösség egészével szembeni intézkedések" fenntartásában áll, és hogy az FICF – anélkül, hogy az Elsőfokú Bíróság előtt vitatta volna az ilyen értékelés helyességét — úgy ítélte meg, hogy „az a gyakorlat, mely abban áll, hogy a tagállamok összességével szemben intézkedéseket kérnek, hogy azután később azokat csak bizonyos tagállamokkal szemben alkalmazzák, jogsértő a vitarendezési mechanizmus előreláthatósága szempontjából". Egyébként ki kell jelenteni azt is, hogy a Bizottság által megalkotott vizsgálati jelentés „The obstacle to trade" (kereskedelmet gátló akadály) című 1.4. pontja kimondja:

„[...] fontos kijelenteni, hogy a jelen vizsgálatban a szóban forgó kereskedelmet gátló akadály nem a kedvezmények Amerikai Egyesült Államok általi, az úgynevezett »hormon-ügy« következményeként történő felfüggesztésében áll, hanem abban, amilyen módon e felfüggesztést az Egyesült Államok megvalósította. Így a panasztevő nem vitatja az Egyesült Államok jogát arra, hogy a fent említett kedvezményeket a WTO kereteiben történő vitarendezésről szóló egyetértés alapján felfüggessze, hanem azt vitatja, hogy az Egyesült Államoknak jogában áll-e a kedvezményeket a Közösség bizonyos tagállamainak tekintetében felfüggeszteni, míg másokkal szemben nem."

56 Így tehát a felperesek állításával ellentétben a megtámadott határozat 3. és 6. preambulumbekezdései, melyek szerint a panaszban azonosított kereskedelmet

gátló akadály az amerikai intézkedéseknek a Közösség tagállamaival szembeni szelektív alkalmazásában áll, összhangban állnak mind a „kereskedelmet gátló akadálynak" a 3286/94 rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében adott meghatározásával, mind a jelen ügyben azoknak a panasz szerinti minősítésével, melyet az eljárás megindításáról szóló értesítés és a vizsgálati jelentés is elfogadott.

57 Ezen indokok összességéből az következik, hogy jelen ügyben, a felperesek állításaival ellentétben, a Bizottság nem szorítkozott kizárólag a kereskedelmet gátló akadály meghatározásának jogtalansági elemére, hanem figyelembe vette a 3286/94 rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kereskedelmet gátló akadály fogalma elválaszthatatlan elemeinek összességét.

58 Ilyen feltételek mellett az első jogalapot el kell utasítani.

A 3286/94 rendelet 2. cikke (4) bekezdésének megsértésére alapított második jogalapról

A felek érvei

59 A felperesek úgy ítélik meg, hogy a kereskedelmet gátló akadály fogalmának a megtámadott határozatban szereplő szűkítő megközelítése is – szükségszerűen — együtt jár a 3286/94 rendelet 2. cikkének (4) bekezdése szerinti „hátrányos kereskedelmi hatások" téves elemzésével, így sérti e rendelkezést. A felperesek szerint a Bizottságnak a felperesek által vitatott jogtalan adóztatásnak, az *ad valorem* 100%-os további vámnak a hátrányos hatását kellett volna 1999 júliusa óta értékelnie, és nem csupán az amerikai intézkedések jogtalansággal érintett elemének, tudniillik az intézkedések szelektív alkalmazásának hatásait.

60 A felperesek egyébként úgy ítélik meg, hogy a megtámadott határozat a vizsgálati jelentésben szereplő adatok nyilvánvalóan hibás mérlegelésén alapul. Valójában a Bizottság által adott végkövetkeztetésnek – mely szerint a jelentés „nem bizonyította, hogy a [vám-] kedvezmények felfüggesztésének az Egyesült Királysággal szembeni alkalmazása a panasztevő számára nagyobb mennyiségű elkészített mustár kivitelét tenné lehetővé az amerikai piacra" — ellentmondana, ha az Egyesült Királyság kivételével a tagállamokból származó elkészített mustár kivitel csökkenésére és a nevezett tagállamból származó kivitel növekedésére vonatkozó, a vizsgálati jelentésben szereplő számadatokat együttesen vizsgálnák.

61 A Bizottság ezzel szemben azt hangoztatja, hogy helyesen értékelte az elkészített mustárra vonatkozó vámkedvezmények Egyesült Államok általi felfüggesztése következtében kialakult kereskedelmi hatások jellegét.

62 A Bizottság jelzi, hogy a vizsgálati jelentés végkövetkeztetései nem állapították meg, hogy egyrészt a panasztevő Egyesült Államok felé történő kivitelének csökkenése, másrészt a brit kivitel hosszú távú tényleges növekedése között valamiféle, a „két folyamatot összekötő hatás" áll fenn. A Bizottság szerint a vizsgálati jelentésben szereplő adatok azt mutatják, hogy az Egyesült Államoknak a Nagy-Britanniából származó termékeket a vámkedvezmények felfüggesztése alól kizáró döntése nem kedvezett az ország felé irányuló brit mustárkivitelnek, és nem kiváltó oka a panasztevőt érintő hátrányos kereskedelmi hatásoknak. Csak akkor okozott volna a panasztevő számára az intézkedések szelektív alkalmazása a 3286/94 rendelet szerinti hátrányos kereskedelmi hatásokat, ha a vizsgálati eljárásnak módjában állt volna bizonyítani, hogy az intézkedések ilyen alkalmazásának az elkészített mustár európai piacára gyakorolt következményei tartósak és jelentősek. Mindenesetre a Bizottság arra is emlékeztet, hogy a 3286/94 rendelet 2. cikkének (4) bekezdése a „hátrányos kereskedelmi hatások" fogalmának pontos meghatározását tartalmazza, és a kereskedelmet gátló azon hatásokra vonatkozik, melyek a Közösség vagy a Közösség egy régiójának gazdaságára vagy egy gazdasági ágazatára jelentősen kihatnak. A Bizottság szerint az a tény, hogy „a panasztevőt ilyen hátrányos hatások érik, önmagában nem elegendő ahhoz, hogy a Közösség intézményei bármiféle fellépést kezdeményezzenek".

63 A Bizottság szerint a megtámadott határozat kétségtelenül helyesen jelezte, hogy a vizsgálat nem bizonyíthatta, hogy az amerikai megtorló intézkedések szelektív jellege a 3286/94 rendelet feltételei szerinti hátrányos kereskedelmi hatásokkal járt volna.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

64 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a 3286/94 rendelet 2. cikke (4) bekezdésének értelmében:

„E rendelet alkalmazásában a „hátrányos kereskedelmi hatás" azon hatások, amelyeket a kereskedelmet gátló akadályok idéznek elő, vagy amelynek előidézésével fenyegetnek egy termék vagy szolgáltatás vonatkozásában a közösségi vállalkozások szempontjából bármely harmadik ország piacán, és amelyek jelentősen kihatnak a Közösség vagy a Közösség egy régiójának gazdaságára, vagy azon belül egy gazdasági ágazatra. Az a tény, hogy a panasztevőt ilyen hátrányos hatások érik, önmagában nem tekinthető elegendőnek annak igazolására, hogy a Közösség intézményei bármiféle intézkedést kezdeményezzenek."

65 E meghatározásból kitűnik, hogy a 3286/94 rendelet okozati kapcsolat meglétét kívánta megkövetelni a meglévő („idéznek elő") vagy lehetséges („előidézésével fenyegetnek") hátrányos kereskedelmi hatások és az egyes ügyek különleges körülményei alapján azonosítandó, 3286/94 rendelet szerinti kereskedelmet gátló akadályok között. Ezt az értelmezést erősíti mind a 3286/94 rendelet hetedik preambulumbekezdése – amely kimondja, hogy a jelen rendelet által létrehozott mechanizmus célja olyan eljárási eszközök szolgáltatása, melyekkel igényelni lehet, hogy a Közösség intézményei lépjenek fel harmadik ország által támasztott olyan kereskedelmet gátló akadályokkal szemben, melyek hátrányos kereskedelmi hatásokkal „járnak" — mind a fent nevezett rendeletnek a panasz tartalmára vonatkozó 4. cikkének (2) bekezdése, mely megköveteli, hogy a panasz elegendő

bizonyítékot szolgáltasson a kereskedelmet gátló akadály fennállásáról és az „abból eredő" hátrányos kereskedelmi hatásokról. Ráadásul a 3286/94 rendelet szerinti hátrányos kereskedelmi hatásoknak jelentősen ki kell hatniuk a Közösség vagy a Közösség egy régiójának gazdaságára, vagy azon belül egy gazdasági ágazatra.

66 E tekintetben a felperesek azon érve kapcsán, mely szerint a Bizottságnak a hátrányos kereskedelmi hatások elemzését nem kellett volna a vámkedvezmények felfüggesztésének szelektív alkalmazásával okozott hatásokra korlátoznia, az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy figyelemmel a fenti első jogalaphoz kapcsolódó válaszra és a 3286/94 rendelet szerinti „kereskedelmet gátló akadály" és a „hátrányos kereskedelmi hatások" között megkövetelt okozati kapcsolatra, azt el kell utasítania. Valójában, mivel a 3286/94 rendelet szerinti, jelen ügyben sérelmezett kereskedelmet gátló akadály, a vámkedvezmények felfüggesztésének az Egyesült Államok felé irányuló elkészített mustár kivitelével szembeni szelektív alkalmazásában áll, a Bizottságnak a „hátrányos kereskedelmi hatásokkal" kapcsolatos elemzését azokra a hatásokra kellett korlátoznia, melyek okozati kapcsolatban állnak a fent nevezett akadállyal.

67 Ezek után, ahogyan azt a felperesek kiemelik, ellenőrizni kell, hogy a Bizottság követett-e el nyilvánvaló hibát a vizsgálati jelentésből származó adatok értékelése során azzal, hogy arra a következtetésre jutott a megtámadott határozat 6. preambulumbekezdésében, hogy „a vizsgálat nem bizonyította, hogy a [vám-] kedvezmények felfüggesztésének az Egyesült Királysággal szembeni alkalmazása a panasztevő számára nagyobb mennyiségű elkészített mustár kivitelét tenné lehetővé az amerikai piacra".

68 E tekintetben először is fel kell hívni a figyelmet a megtámadott határozat 6. preambulumbekezdésében szereplő fent idézett rész francia szövegváltozatban szereplő szövegezése és e szövegnek a többi nyelvi változatok nagy részében szereplő megszövegezése közötti különbségre. Valójában a „davantage" (több) határozószót használó francia nyelvű szöveggel ellentétben, a más nyelvű változatok nagy többsége a „nagyobb" vagy „jobb kiviteli lehetőségek" kifejezésekre utal. A fent idézett fordulat így szerepel angol („[...] would result in greater export opportunities [...]"), német ([...] für den Antragsteller zu besseren Ausfuhrmöglichkeiten für Senf

[...]"), dán („[...] at klageren ville få større muligheder for at eksportere [...]"), spanyol („[...] traería consigo majores oportunidades para el denunciante de exportar [...]"), finn („[...] valituksen tekijän [...] viennin mahdollisuuksien laajenemiseen [...]"), olasz („[...] comporterebbe per il denuziante maggiori opportunità di esportazione [...]"), portugál („[...] se traduziria, par o autor da denúncia, em maiores oportunidades de exportação [...]") és svéd („[...] bättre utsiker för den klagande att exportera [...]") nyelven.

69 Az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a más nyelvi változatok által keltett képzet, mely elsődleges az állítólagos nyilvánvaló értékelési hiba vizsgálatánál, egyrészt kevésbé éles összefüggést mutat az Egyesült Államok felé irányuló, a Közösség tizennégy tagállamából származó elkészített mustár kivitelének a csökkenése és a Nagy-Britanniából származó ilyen terméknek az Egyesült Államok felé irányuló exportnövekedése között, mint a francia változat a „davantage" határozószó használatával, másrészt mutatja az Egyesült Államok felé irányuló elkészített mustár kiviteli szintjére gyakorolt hatást az adott időszakban.

70 Meg kell jegyezni továbbá, hogy a felperesek nem vitatták az egyrészt az Egyesült Királyság kivételével a Közösség tagállamaiból, másrészt az ez utóbbi államból származó, az Egyesült Államok felé irányuló elkészített mustár kivitellel kapcsolatos, a vizsgálati jelentésben szereplő adatokat. Egyébként a felperesek a vizsgálati jelentés által a vizsgálati jelentés 1.4. pontjában azonosított, a fenti 55. pontban megismételtek szerinti kereskedelmet gátló akadály által okozott hátrányos kereskedelmi hatások meghatározásának céljából elfogadott módszert sem vitatták.

71 Ezek után mind a vizsgálati jelentésben szereplő adatokból mind azoknak elemzéséből az következik, hogy az a végkövetkeztetés, amelyre a Bizottság a megtámadott határozat 6. preambulumbekezdésében jutott, nem tekinthető nyilvánvalóan hibásnak.

72 Valójában azt kell megállapítani, hogy az 1996–1998-as évek kivitelének átlaga és a 2000. év között az Egyesült Királyságból származó és az Egyesült Államok felé irányuló elkészített mustár kivitelének növekedése mind annak értéke, mind mennyisége szempontjából rendkívül csekély mértékű részt és arányt mutat a Közösség más tagállamaiból származó elkészített mustárkivitelhez képest. Ebből kifolyólag pedig, még ha feltételezzük is, hogy az Egyesült Királyságon kívüli tagállamok exportőrei hasznot húzhattak volna ebből a növekedésből abban az esetben, ha az amerikai megtorló intézkedések az Egyesült Királyságból származó elkészített mustárra is kiterjedtek volna – amit felperesek nem bizonyítottak — ezek az exportőrök nem rendelkeztek volna jobb kiviteli lehetőségekkel.

73 Mindent összevetve, a vizsgálati eljárás során a Bizottság rendelkezésére álló adatok alapján megállapítható, hogy az amerikai mustárimportőrök a Közösség területén kívül tevékenykedő új szállítókat kerestek, akik jelentős hasznot húztak a tagállamokból származó elkészített mustárra vonatkozó vámkedvezményeknek az amerikai hatóságok általi felfüggesztéséből.

74 Ebből az következik, hogy a második jogalapot el kell utasítani.

A 3286/94 rendelet 10. cikke (5) bekezdésének megsértésére alapított harmadik jogalapról

A felek érvei

75 A felperesek előzetesen kiemelik, hogy a 3286/94 rendelet 10. cikke (5) bekezdésének francia változata központozási hibát tartalmaz. A felpereseknek e rendelkezés „javított változatára" utalva az a véleményük, hogy a 3286/94 rendelet 10. cikkének

(5) bekezdése megköveteli, hogy a Bizottság a hátrányos kereskedelmi hatások vizsgálata során a vonatkozó nemzetközi szabályok alapján biztosított fellépési jogot szabályozó rendelkezéseket, elveket vagy gyakorlatot is tekintetbe vegye. Márpedig a felperesek szerint, jóllehet a Bizottság a vizsgálati jelentés szakaszában mérlegelte az amerikai intézkedéseknek a WTO szabályaival való összeegyeztethetőségét, a megtámadott határozatban semmilyen hasonló elemzést nem végzett, ez pedig jelen ügyben a 3286/94 rendelet 10. cikke (5) bekezdésének megsértését jelenti. A felperesek szerint egyébként a megtámadott határozat indokolása is hiányos, hiszen a Bizottság nem fejtette ki azokat az indokokat, amelyek miatt a megtámadott határozatban nem szerepel a kereskedelmet gátló akadály vizsgálati jelentésben elvégzett elemzése.

76 A Bizottság, anélkül hogy vitatná annak a tényét, hogy a 3286/94 rendelet 10. cikke (5) bekezdésének a francia változata tartalmazza a felperesek által kiemelt hibát, azt állítja, hogy e jogalap nem megalapozott.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

77 A 3286/94 rendelet 10. cikke (5) bekezdésének francia változata így rendelkezik: „[l]a Commission tient compte aussi, dans son examen, des éléments de preuve concernant les effets commerciaux défavorables, des dispositions, principes ou pratiques qui régissent le droit d'engager une action au titre des règles de commerce internationales applicables évoquées à l'article 2, paragraphe 1".

78 E tekintetben, ahogyan azt a felperesek beadványaikban jogosan fenntartották, anélkül hogy ebben a Bizottság vitatta volna álláspontjukat, e változat egy helyesírási hibát rejt magában, mivel az „examen" szó után vesszőt tartalmaz. Valójában mind a 3286/94 rendelet 10. cikke (5) bekezdésének szerkezete – mely az „et" kötőszónak a „défavorable" melléknév utáni beszúrását tenné szükségessé, ha a vessző helyes

volna — mind a bekezdés kérdéses cikken belüli elhelyezése, mely a „bizonyítékok vizsgálatával" foglalkozik, arra enged következtetni, hogy az „examen" (vizsgálat) szó utáni vesszőnek nincs helye. Ráadásul a 3286/94 rendelet 10. cikke (5) bekezdésének más nyelvű változatai ugyanezt a logikát követve „a hátrányos kereskedelmi hatások bizonyítékainak vizsgálatára" utalnak.

79 A 3286/94 rendelet 10. cikkének (5) bekezdése tehát az alábbi módon értendő: „a Bizottság a hátrányos kereskedelmi hatások bizonyítékainak vizsgálata során a 2. cikk (1) bekezdésében említett vonatkozó nemzetközi szabályok alapján biztosított fellépési jogot szabályozó rendelkezéseket, elveket vagy gyakorlatot is tekintetbe veszi".

80 Mindazonáltal a felperesek – fenntartva azt, hogy e rendelkezés a Bizottságot a megtámadott határozatban a vitatott kereskedelmet gátló akadálynak a WTO keretében elfogadott egyezmények rendelkezéseivel való összhangjának vizsgálatára kötelezte — a 3286/94 rendelet 10. cikke (5) bekezdésének téves értelmezésére jutottak.

81 Valójában a fenti 48. pontban előzetesen kifejtettek fényében, amennyiben jelen ügyben a Bizottság jogosan vitatta, hogy a vizsgálati jelentésében elemzett mennyiségi jellegű bizonyítékok lehetővé tennék annak megállapítását, hogy a 3286/94 rendelet szerinti hátrányos kereskedelmi hatások fennállnak, nem volt köteles figyelembe venni a nemzetközi kereskedelmi szabályok alapján biztosított fellépési jogot szabályozó rendelkezéseket, elveket vagy gyakorlatot.

82 A megtámadott határozatnak az állítólagos indokolási hiányosságával kapcsolatban azt kell megállapítani, hogy mivel a Bizottság jogosan állapította meg a 3286/94 rendelet szerinti hátrányos kereskedelmi hatások meglétének hiányát, nem volt feladata sem a fent nevezett rendelet 10. cikke (5) bekezdésében meghatározott kiegészítő elemek vizsgálatának elvégzése, sem a megtámadott határozat e tekintetben történő indokolása.

83 Következésképpen a harmadik jogalapot el kell utasítani.

A 3286/94 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének megsértésére alapított negyedik jogalapról

A felek érvei

84 A felperesek hangsúlyozzák, hogy a megtámadott határozat összetéveszti a 3286/94 rendelet 11. cikkének (1) bekezdésében megfogalmazott „közösségi érdeket" a panasztevő érdekével. Márpedig a felperesek véleménye szerint az ilyenfajta eljárás nemcsak, hogy ellentétes e rendelkezéssel, de jelen ügyben nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy a vizsgálati eljárás során más felek is beavatkoztak, továbbá, hogy az eljárás megindításának bejelentésétől, 2001. augusztus 1-jétől a Bizottság elismerte a Közösség azon érdekét, hogy „szembeszálljon azzal az amerikai gyakorlattal, mely a Közösség WTO-n belüli szerepének módszeres fenyegetését jelenti, és súlyosan kihat a [Közösség] egységére és az azon belüli szolidaritásra, mivel valamely tagállam kereskedelmi kedvezmények felfüggesztése alóli bármilyen kizárása elkerülhetetlenül együtt jár a többi tagállam terheinek növekedésével".

85 Ráadásul a felperesek úgy ítélik meg, hogy a Bizottság által az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás alatt megfogalmazott észrevételek, melyek szerint a panasztevő érdekeinek vizsgálata előzetes feltétele a Közösség érdekére vonatkozó vizsgálatnak, ellentétben állnak a megtámadott határozattal, hiszen a vizsgálati eljárás lezárását a Bizottság a

közösségi érdek hiányára, és nem a panasztevő érdekének hiányára alapozta. A felperesek mindenképpen úgy vélik, hogy az írásbeli szakasz során a panasztevői és közösségi érdek közötti különbségtétel Bizottság általi elismerése azon állításukat erősíti, mely szerint a megtámadott határozat jelen ügyben sérti a 3286/94 rendelet 11. cikkének (1) bekezdését.

86 A Bizottság kiemeli, hogy a 3286/94 rendelet nem határozza meg a „Közösség érdekének" fogalmát, és hogy e tekintetben a Bizottság széles mérlegelési joggal rendelkezik. Mindazonáltal véleménye szerint, tekintettel a 3286/94 rendelet általános rendszerére, e fogalom jól meghatározható szerepet játszik abban, hogy kizárja a fellépési jog elvi vagy *in abstracto* gyakorlását. Más szavakkal a Bizottság úgy véli, hogy a panasztevő nem hivatkozhat a 3286/94 rendeletre abból a célból, hogy a Bizottságot a Közösség általános érdekét védő elvi fellépésre ösztönözze akkor, ha magát a panasztevőt nem sújtják hátrányos kereskedelmi hatások. Márpedig, mivel jelen ügyben a panasztevőt ilyen hatások nem sújtják azokon túl, melyeket a megtorló intézkedések jogosan okozhatnak, a fellépési jog gyakorlásához szükséges közösségi érdek vizsgálatának előzetes feltétele nem állt fenn. Egyébként a vizsgálati jelentések végkövetkeztetései világosan mutatják, hogy a felpereseknek egyáltalán nem áll érdekükben, hogy az amerikai intézkedéseket a Közösség tagállamainak egészével szemben azonos módon alkalmazzák.

87 Válaszában a Bizottság azt is kifejti, hogy a szóban forgó érdekek összességét figyelembe vette, beleértve a vizsgálati eljárás során beavatkozó vállalatok érdekeit is, ahogyan az a megtámadott határozatban végkövetkeztetései vonatkozásában teljes egészében tiszteletben tartott vizsgálati jelentésből is kitűnik. Mindenesetre az amerikai intézkedések megkülönböztető volta főként az elkészített mustárt érinti, mivel jelen ügyben ez az egyetlen olyan termék, melyet Nagy-Britannia exportál, a roqueforttal, a libamájjal és a gyöngyhagymával ellentétben.

88 Végeredményben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy helyesen gondolta – figyelemmel a vizsgálati jelentés végkövetkeztetéseire –, hogy az eljárás folytatása nem állt a Közösség érdekében.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

— Előzetes megjegyzések

89 Ki kell emelni, hogy a 3286/94 rendelet nem határozza meg a „közösségi érdek" fogalmát, ahogyan nem fejti ki az ezen érdek vizsgálatát rendező szabályokat sem. Mindazonáltal a 3286/94 rendelet több rendelkezése is utal erre a fogalomra.

90 Így a 3286/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének értelmében a Bizottság abban az esetben nyitja meg a vizsgálati eljárást, „[a]mennyiben a konzultáció lefolytatását követően [...] [számára] nyilvánvaló, hogy vizsgálati eljárás kezdeményezéséhez elegendő mértékű bizonyíték áll rendelkezésére és a vizsgálat lefolytatása a Közösség érdekében indokolt".

91 Ráadásul a 3286/94 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése alapján „[a]mennyiben a vizsgálati eljárás eredményeként úgy találják, hogy a Közösség érdeke semmilyen intézkedés meghozatalát nem teszi szükségessé, az eljárást a 14. cikknek megfelelően meg kell szüntetni".

92 Egyébként a 3286/94 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „[a] mennyiben a vizsgálati eljárás eredményeként, kivéve, ha a tényszerű és jogi helyzet vizsgálati eljárást nem igényel úgy találják, hogy a fellépés a Közösség érdekében szükséges a Közösséget a nemzetközi kereskedelmi szabályok alapján megillető jogok gyakorlásához, a harmadik országok által bevezetett vagy fenntartott kereskedelmet gátló akadályok által előidézett, hátrányos kereskedelmi hatások megszüntetéséhez, a megfelelő intézkedéseket [...] kell meghatározni".

93 E rendelkezéseket a 3286/94 rendelet tizenötödik preambulumbekezdésének fényében kell értelmezni, mely szerint „a Bizottságra [...] hárul az a feladat, hogy a Közösség nemzetközi jogai és kötelezettségei keretrendszerén belül csak olyan esetekben lépjenek fel a harmadik országok által bevezetett vagy fenntartott kereskedelmet gátló akadályokkal szemben, ha a Közösség érdekei beavatkozást igényelnek, és az ilyen érdekek értékelésekor a Bizottságnak [...] kellően tekintetbe kell venni[e] az eljárásokban érdekelt minden fél nézeteit".

94 Annak a kérdése, hogy a Közösség érdekei szükségessé teszik-e a fellépést, összetett gazdasági helyzetek mérlegelését feltételezi, az ilyen mérlegelés bírósági felülvizsgálatának pedig az eljárási szabályok tiszteletben tartására, a vitatott választást megalapozó tények helyességére, e tényekkel kapcsolatos nyilvánvaló értékelési hiba hiányára vagy a hatáskörrel való visszaélés hiányára kell korlátozódnia (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-179/87. sz., Sharp Corporation kontra Tanács ügyben 1992. március 10-én hozott ítéletének [EBHT 1992., I-1635. o.] 58. pontját és az Elsőfokú Bíróság T-2/95. sz., Industrie des poudres sphériques kontra Tanács ügyben 1998. október 15-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3939. o.] 292. pontját). Amennyiben a kereskedelmet gátló akadályokkal kapcsolatos vizsgálati eljárást a közösségi érdek hiánya miatti indokok alapján lezáró bizottsági határozat megsemmisítésére irányuló keresettel fordulnak a 3286/94 rendelet alapján a közösségi bírósághoz, a bírósági felülvizsgálat a téves jogalkalmazás hiányának vizsgálatára is kiterjed (lásd értelemszerűen az Elsőfokú Bíróság T-131/01. sz., Euroalliages és társai kontra Bizottság ügyben 2003. július 8-án hozott a ítéletének [EBHT 2003., II-2359. o.] 49. pontját). A bírósági felülvizsgálatnak ilyen, az antidömping intézkedések vizsgálatának keretében érvényes korlátozása *a fortiori* alkalmazandó egy sokkal szélesebb terjedelmű eljárásban, mely esetlegesen nemzetközi panasz benyújtásához vezethet.

95 E megfontolások fényében kell ellenőrizni, hogy – miként azt a felperesek állítják –, egyrészt a panaszban vitatott kereskedelmet gátló akadállyal szembeni fellépéshez fűződő közösségi érdek fennállását a vizsgálati eljárás megindításáról szóló értesítés időszakában végérvényesen megvizsgálták-e, illetve megállapították-e, másrészt a Bizottság a Közösség érdekét a panasztevő egyéni érdekeivel azonosította-e, vagy azokra korlátozta-e, figyelmen kívül hagyva a többi érdekelt fél érdekét.

— A Közösség érdekének mérlegeléséről a vizsgálati eljárás megindításáról szóló értesítés szakaszában

96 A vizsgálati eljárás megindításáról szóló értesítés 6. pontjában a Bizottság kijelentette:

„A Közösség érdeke, hogy szembeszálljon azzal az amerikai gyakorlattal, mely a Közösség WTO-n belüli szerepének módszeres fenyegetését jelenti, és súlyosan kihat a Közösség egységére és az azon belüli szolidaritásra, mivel valamely tagállam kereskedelmi kedvezmények felfüggesztése alóli bármilyen kizárása elkerülhetetlenül együtt jár a többi tagállam terheinek növekedésével. Így tehát úgy ítéljük meg, hogy a vizsgálati eljárás megindítása a Közösség érdekében áll."

97 Általánosan azt kell megállapítani, hogy a Közösség érdekének a vizsgálati eljárás megindításakor történő mérlegelése természetszerűleg előkészítő jellegű. Így nem azonosítható a későbbi szakaszban, azaz a vizsgálati eljárás végén, a Közösség érdekében történő fellépésről való döntés meghozatalakor elvégzendő mérlegeléssel.

98 Ugyanis az ettől eltérő értelmezés azzal a következménnyel járna, hogy amint a Bizottság dönt a vizsgálati eljárás megindításáról, a Közösség az esetleges fellépéséhez kapcsolódó határozat meghozatalakor automatikusan köteles lenne e fellépést szükségesnek ítélni, amennyiben a 3286/94 rendeletben szereplő többi feltétel – tudniillik a kereskedelmet gátló akadály és az abból származó hátrányos kereskedelmi hatások megléte — fennáll, ez pedig megfosztaná a Bizottságot mérlegelési mozgásterétől.

99 Jelen ügyben a vizsgálati eljárás megindításáról szóló értesítés 6. pontjában szereplő általános megfogalmazást nem lehet úgy értelmezni, hogy az azt jelenti, hogy a

Bizottság lemondott a vizsgálati eljárás végén annak megállapításához fűződő jogáról, hogy a Közösség érdeke szükségessé teszi-e vagy sem az adott ügyben történő fellépést. Valójában elegendő azt megállapítani, hogy a megindításról szóló értesítés 6. pontja arra a következtetésre korlátozódott, miszerint a Közösségnek érdekében áll a „vizsgálati eljárás megindítása".

100 Következésképpen a felperesek első érvét el kell utasítani.

— A Közösség érdekeinek a panasztevő érdekeivel való azonosításáról vagy azokra való korlátozásáról és a többi érdekelt fél érdekeinek figyelmen kívül hagyásáról

101 A jelen érv tartalmilag két kifogáson alapul, tudniillik egyrészt azt kifogásolja, hogy az érdekelt felek érdekeit figyelmen kívül hagyták, másrészt pedig azt, hogy a Közösség érdekeit a panasztevő érdekeivel azonosították, illetőleg azokra korlátozták.

102 Az első kifogással kapcsolatban ki kell emelni, hogy a megtámadott határozat egyáltalán nem hivatkozik a fent nevezett felekre.

103 Mindazonáltal e körülmény jelen ügyben nem jelenti a 3286/94 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének megsértését.

104 Ahogyan az a fenti 91. és 93. pontok együttes értelmezéséből kitűnik, a 3286/94 rendelet tizenötödik preambulumbekezdésének fényében értelmezve e rendelet 11. cikkének (1) bekezdése biztosítja, hogy a Közösség érdekének a vizsgálati eljárás

keretében történő mérlegelésekor az eljárásban érdekelt valamennyi fél által képviselt nézetet figyelembe vegyék. Ebből az következik, hogy a Közösség érdekének mérlegelése a különböző érdekelt felek érdekei és az általános érdekek összevetését követeli meg többek között a vizsgálati eljárás keretében (lásd értelemszerűen a fent hivatkozott Euroalliages és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet).

105 Jelen ügyben megállapítható, hogy az érdekelt felek a vizsgálati eljárás megindításáról szóló értesítés közzétételét követően értesítették a Bizottságot a panasztevő által az általa vitatott kereskedelmet gátló akadállyal szemben megindított eljárással összefüggő érdekükről saját termékeikkel kapcsolatosan. A vizsgálati jelentés az Egyesült Államok felé irányuló elkészített mustár kivitelére vonatkozó elemzéshez hasonlóan felmérte az érdekelt felek termékeivel kapcsolatban, hogy a panasztevő által sérelmezett kereskedelmet gátló akadály hátrányos kereskedelmi hatásokkal jár-e. A jelentés e felmérés végeztével a vizsgálati jelentésnek a panasztevő helyzete alapján megállapított végkövetkeztetéseihez hasonlóan kimondta, hogy a szelektív amerikai intézkedéseknek nincsenek az érdekelt felekre nézve káros kereskedelmi hatásai, ráadásul e feleknek az amerikai piacon még az Egyesült Királyságból származó exporttermékekkel sem kell versenyezniük. Végezetül a vizsgálati jelentés, a Közösség érdekének elemzése keretében, 4. pontjában többek között kimondja, hogy „ahogyan azt korábban kiemeltük, a WTO testületei előtti eljárás kezdeményezése nem lenne alkalmas azon gazdasági nehézségek felszámolására vagy csökkentésére, melyekkel a panasztevőknek szembesülniük kell". Jóllehet a vizsgálati jelentés 4. pontjának e fordulata tévesen valamennyi felet panasztevőként jelöli meg, mégis azt mutatja, hogy az eljárásban érdekelt felek érdekeit számításba vették a vizsgálati jelentés keretében a Közösség érdekének értékelésekor.

106 Ráadásul az írásbeli szakasz során a felperesek egyszer sem állították, hogy az érdekelt felek a panasztevő érdekeitől eltérő érdekekkel rendelkeznek, melyeket a Bizottság a vizsgálati eljárás keretében nem vett volna figyelembe.

107 A felperesek – miután az Elsőfokú Bíróság a meghallgatás során ezzel kapcsolatban megkérdezte őket — kijelentették, hogy nem áll érdekükben azt kérni, hogy az amerikai megtorló intézkedéseket az Egyesült Királyságra is kiterjesszék, mivel világos, hogy a roquefortot, a libamájat és a gyöngyhagymát az Egyesült Királyságban nem termelik, de érdekükben áll, hogy az amerikai intézkedések szelektív alkalmazását a WTO testületei előtt a Közösség sérelmezze, mely – feltételezve az Egyesült Államok elítélését — a felperesek szerint azzal járna, hogy az ő termékeik lekerülnének a DSB által jóváhagyott listáról. Emlékeztetni kell viszont arra, hogy – még ha feltételezzük is, hogy ez az érdekük eltér a panasztevőjétől — a Bizottság tekintettel volt vizsgálata keretében erre az érvelésre, hangsúlyozva a felperesek által felhozott lehetőségnek különösen az amerikai hatóságoknak a vámkedvezmények felfüggesztése által érintett termékek listájával kapcsolatos kizárólagos hatásköre miatti feltételes jellegét. Ezt az érdeket a Bizottság tehát figyelembe vette.

108 Ebből kifolyólag pedig annak ténye, hogy a megtámadott határozat nem említi a panasztevőn kívüli érdekelt feleket, akik a jelen ügy felperesei, nem értelmezhető a 3286/94 rendelet tizenötödik preambulumbekezdésének fényében értelmezett 11. cikke (1) bekezdésének a megsértéseként.

109 Így tehát a panasztevőn kívüli érdekelt felek érdekeinek figyelmen kívül hagyásával kapcsolatos kifogást el kell utasítani.

110 A Közösség érdekének panasztevő érdekeivel való állítólagos azonosítására vonatkozó kifogást illetően először is utalni kell a megtámadott határozat 6. és 7. preambulumbekezdésére.

111 A Bizottság a megtámadott határozat 6. preambulumbekezdésében miután kijelentette, hogy „[a] vizsgálat valójában nem bizonyította, hogy a [vám-] kedvezmények felfüggesztésének az Egyesült Királyságra történő alkalmazása a

panasztevő számára nagyobb mennyiségű elkészített mustár kivitelét tenné lehetővé az amerikai piacra", és kifejtette, hogy „[k]övetkezésképpen a panasztevő által sérelmezett kereskedelmet gátló akadálynak semmilyen a rendelet szerinti hátrányos hatás nem tulajdonítható", arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy „[a] [3286/94 rendelet] 11. cikkével összhangban a vizsgálati eljárás bizonyította, hogy az említett kereskedelmet gátló akadállyal szemben semmiféle különleges fellépés nem szükséges a Közösség érdekében".

112 A megtámadott határozat 7. preambulumbekezdése értelmében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy „[a] vizsgálati eljárás nem szolgált elegendő bizonyítékkal arra nézve, hogy a Közösség érdeke szükségessé teszi a rendelet keretében való különleges fellépést", és arra, hogy „[a] vizsgálati eljárást tehát le kell zárni".

113 A megtámadott határozat 6. preambulumbekezdésének utolsó mondatában a „tehát" magyarázó kötőszó használata azt mutatja, hogy a Bizottság véleménye szerint a Közösség érdekében szükséges fellépés hiánya – legalábbis közvetett módon — annak megállapításából következik, hogy a panasztevőnek semmilyen érdeke sem fűződik ahhoz, hogy a vámkedvezmények felfüggesztése az Egyesült Királyságra is kiterjedjen, amennyiben a panasztevőt nem érik az amerikai intézkedések szelektív alkalmazásából származó hátrányos kereskedelmi hatások.

114 Ki kell emelni, hogy a panasztevő érdeke előzetes bizonyításának a közösségi érdek fennállásának megállapításához kapcsolódó szükségességét beadványaiban a Bizottság megerősítette. Valójában a Bizottság azt az elképzelést védi, mely szerint a panasztevő nem használhatja a 3286/94 rendeletet arra, hogy a Közösséget elvi fellépésre kényszerítse a Közösség általános érdekének védelmében, anélkül hogy magát a panasztevőt hátrányos kereskedelmi hatások érnék.

115 Következésképpen – a felperesek állításával ellentétben — a Bizottság Elsőfokú Bíróság előtti írásbeli szakasz során kifejtett érvelése nem áll ellentétben a megtámadott határozat indokolásával.

116 Ezek után hivatkozni kell a vizsgálati jelentés fontosabb részeire. A vizsgálati jelentés („A Közösség érdeke" című) 4. pontjában, a Bizottság kijelentette:

„A vizsgálat eredményei azt bizonyítják, hogy a panasztevő tekintetében nem állnak fenn a jelen ügyben állított kereskedelmet gátló akadály által okozott hátrányos kereskedelmi hatások. Ezek az eredmények pedig a rendelet alapján a fellépés további folytatását alapfeltételétől fosztják meg. Mindazonáltal a Bizottság megvizsgálta, hogy lehetséges-e a fellépésnek olyan egyéb módja, amelyet a Közösség azért tehetne meg, hogy reagáljon a jelentésben azonosított lehetséges kereskedelmi hatásokra és jogsértésekre."

117 A Bizottság ezután a következőkre emlékeztet:

„A WTO testületei előtti eljárás kezdeményezése nem alkalmas arra, hogy elhárítsa vagy csökkentse azokat a gazdasági nehézségeket, melyekkel a panasztevőknek szembe kell nézniük. Ellenben az amerikai gyakorlat jogi és politikai hatását nehezen lehetne alulértékelni. Valójában az Egyesült Államok, úgy tűnik, a »szelektív szankciók« gyakorlatát kereskedelmi »fegyverként« fogadta el azzal a céllal, hogy meggyöngítse a Közösség belső egységét, és hogy következésképp befolyásolja kapcsolatait legfőbb gazdasági partnerével. Végezetül a Bizottság azon a véleményen van, hogy a Közösség szélesebb és hosszú távú érdekei olyan fellépést követelnek meg, melynek célja, hogy megakadályozza, hogy a kedvezmények bizonyos államok vonatkozásában, más államok kizárásával történő felfüggesztésében álló amerikai gyakorlat (azaz a «szelektív szankciók») a jövőben megismétlődhessen. A Bizottság ezt az álláspontot fogja képviselni a tárgyalások során, hogy az úgynevezett hormonügyben kölcsönösen kielégítő megoldást találjanak, és az amerikai hatóságokkal a jelen jelentésben feltárt, rendszeresnek mondható problémákat meg fogja vitatni."

118 A Bizottság a vizsgálati jelentés „Elképzelhető fellépési mód" című 6. pontjában – miután emlékeztetett a Közösségi fellépéshez szükséges három feltételre [azaz a) a Közösségnek a nemzetközi kereskedelmet rendező szabályok alapján fennálló joga, b) az állítólagos kereskedelmet gátló akadály által okozott hátrányos kereskedelmi hatások megléte és c) a Közösség érdekében szükséges fellépés] — hangsúlyozta, hogy „[a] fenti elemzés és következtetések alapján, különös tekintettel a hátrányos kereskedelmi hatások hiányával kapcsolatosakra, jelen ügyben a vizsgálati eljárás lezárását javasoljuk", és hogy „a problémák – melyekkel a panasztevőnek szembe kell néznie — kezelésének legalkalmasabb módja az amerikai hatóságokkal zajló tárgyalások folytatása lenne abból a célból, hogy az úgynevezett hormon-ügyben kölcsönösen kielégítő megoldást találjanak".

119 Az Elsőfokú Bíróság emlékeztet arra, hogy a vizsgálati eljárás nem zárta ki a Közösség általános és hosszú távú érdekeit a vizsgálati jelentésben elemzett lehetséges sérelmek elleni jövőbeni fellépésre; viszont mivel a WTO keretében kezdeményezett eljárás nem alkalmas azon gazdasági nehézségek elhárítására vagy csökkentésére, melyekkel a panasztevőknek szembe kell nézniük, a vizsgálati eljárás lezárását javasolják, különösen a 3286/94 rendelet szerinti hátrányos kereskedelmi hatások hiánya miatt.

120 Márpedig a Bizottság nem szegi meg a 3286/94 rendelet 11. cikkének (1) bekezdését, amikor megköveteli, hogy a Közösség esetleges intézkedése a vizsgálati eljárás alapjául szolgáló tényekhez és jogi indokokhoz kapcsolódjon, valamint amikor az Egyesült Államok által elfogadott „szelektív szankciók" gyakorlatából származtatható lehetséges jogsértések elleni jövőbeni fellépésre irányuló általános és hosszú távú érdek ellenére a vizsgálati eljárás lezárásáról határoz.

121 Valójában a 3286/94 rendelet 11. cikkének (1) bekezdését a rendelet hatodik preambulumbekezdése fényében kell értelmezni, mely szerint a 3286/94 rendelet által létrehozott jogi mechanizmusnak „biztosítani[a] kell, hogy a nemzetközi kereskedelmi szabályok alapján a Közösséget megillető jogok gyakorlásával

kapcsolatos határozat meghozatala pontos, tényszerű információk és jogi elemzés alapján történjen". Következésképpen, ha a vizsgálati eljárás végeztével az adott vizsgálat alapjául szolgáló ténybeli és jogi keret nem alapoz meg a Közösséget megillető jogok gyakorlásával kapcsolatos esetleges határozatot, különösen a 3286/94 rendelet alkalmazásához megkövetelt egyik törvényes feltétel, tudniillik az állítólagos kereskedelmet gátló akadályból származó hátrányos kereskedelmi hatások hiánya miatt, a Bizottságnak jogában áll, a 3286/94 rendelet által megkövetelt feltételek együttes meglétének hiányát megállapítani.

122 Ezt az értelmezést erősíti a 3286/94 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése is. Hiszen emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezés szerint „amennyiben (a vizsgálati eljárás eredményeként, kivéve, ha a tényszerű és jogi helyzet vizsgálati eljárást nem igényel) úgy találják, hogy a fellépés a Közösség érdekében szükséges a Közösséget a nemzetközi kereskedelmi szabályok alapján megillető jogok gyakorlásához, [...] a harmadik országok által bevezetett vagy fenntartott kereskedelmet gátló akadályok által előidézett, hátrányos kereskedelmi hatások megszüntetéséhez, meg kell határozni a megfelelő intézkedéseket". Márpedig a 3286/94 rendelet 12. cikke (1) bekezdésének megfogalmazásából világosan kitűnik, hogy a Közösség fellépésének célja a kereskedelmet gátló akadály által okozott hátrányos kereskedelmi hatások megszüntetése kell legyen, így e fellépés nem tehető meg akkor, ha nem teszi lehetővé e cél megvalósítását. Más szavakkal a 3286/94 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján egy panasztevő nem hivatkozhat azért a rendeletre, hogy a Közösséget a Közösség általános érdekének védelmében fellépésre kényszerítse, ha őt magát hátrányos kereskedelmi hatások nem érik. Mindenesetre még ilyen feltételezés mellett sem elegendő az ilyen hátrányos kereskedelmi hatás megállapítása ahhoz, hogy a Közösség a 3286/94 rendelet szerinti fellépést megtegye, mivel a Bizottság széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik a Közösség kereskedelmi érdekeinek összessége vonatkozásában.

123 Jelen ügyben annak ténye, hogy a Bizottság teljességgel hasznosnak ítélte a vizsgálati eljárás keretében annak értékelését, hogy a Közösség általánosabb és hosszú távú érdeke esetlegesen fennállhat-e, nem jelenti azt, hogy a Bizottság arra a következtetésre köteles jutni, hogy a vizsgálati eljárásból a Közösség érdekében történő fellépés következik. Valójában ez az eljárás abból a követelményből

következik, hogy válaszolni kell a panasztevő és az érdekelt felek által felhozott valamennyi érvre, és ez része a gondos ügyintézés elvének. Ez mindenesetre nem hozható fel a Bizottsággal szemben annak megállapítása céljából, hogy a Bizottság megsértette a 3286/94 rendelet 11. cikkének (1) bekezdését.

124 Következésképp – a felperesek állításaival ellentétben — a Bizottság a Közösség érdekeit nem korlátozta a panasztevő érdekeire, és nem sértette meg a 3286/94 rendelet 11. cikkének (1) bekezdését.

125 Ezen indokok összességéből következően a negyedik jogalapot annak teljességében el kell utasítani.

A megtámadott határozat indokolása kötelezettségének megsértésére alapított ötödik jogalapról

126 E jogalap két részre osztható, egyrészt a kereskedelmet gátló akadály elemzésével kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértésére, másrészt a Közösségnek a fellépés kezdeményezéséhez fűződő érdekével kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértésére.

Az ötödik jogalapnak a kereskedelmet gátló akadály elemzésével kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértéséről szóló első részéről

— A felek érvei

127 A felperesek úgy vélik, hogy a Bizottság megszegte az EK 253. cikkből származó indokolási kötelezettségét, mivel a megtámadott határozatban nem végezte el a panaszban állított kereskedelmet gátló akadály jogi elemzését.

128 A Bizottság emlékeztet a közösségi intézmények aktusai indokolásának tárgyában a joggyakorlat által felállított elvekre. A Bizottság szerint jelen ügyben a megtámadott határozat indokolása a joggyakorlat által kidolgozott valamennyi követelménynek megfelel. Valójában a megtámadott határozat – mely megismétli a vizsgálati jelentés végkövetkeztetéseinek lényegét, melyre 6. preambulumbekezdésében nyilvánvalóan utal — teljesen megfelel a számára előírt indokolási kötelezettségnek, annál is inkább, mivel a vizsgálati jelentést kontradiktórius eljárást követően alkották meg, mely során a felperesek is kifejthették álláspontjaikat. A felpereseknek tehát módjukban állt ismerni a meghozott intézkedés indokait, a közösségi bíróság pedig elvégezheti annak ellenőrzését.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

129 Az EK 253. cikk által megkövetelt indokolásnak a következetes bírói gyakorlat szerint világos és nagyon is egyértelmű módon kell megjelölnie a megtámadott jogi aktust megalkotó közösségi hatóság érvelését oly módon, hogy az lehetővé tegye az érdekeltek számára a meghozott intézkedés indokainak megismerését azért, hogy jogaikat megvédhessék, a közösségi bíróság számára pedig a megtámadott aktus ellenőrzésének elvégzését (a Bíróság 203/85. sz., Nicolet Instrument-ügyben 1986. június 26-án hozott ítéletének [EBHT 1986., 2049. o.] 10. pontja; a 240/84. sz., NTN Toyo Bearing és társai kontra Tanács ügyben 1987. május 7-én hozott ítéletének [EBHT 1987., 1809. o.] 31. pontja; a 255/84. sz., Nachi Fujikoshi kontra Tanács ügyben 1987. május 7-én hozott ítéletének [EBHT 1987., 1861. o.] 39. pontja és a C-76/00. sz., Petrotub és Republica kontra Tanács ügyben 2003. január 9-én hozott ítéletének [EBHT 2003., I-79. o.] 81. pontja). Az indokolási követelményt ezen túlmenően mérlegelni kell az adott eset körülményei, többek között a jogi aktus tartalma, a felhozott indokok jellege és címzettjeinek, valamint a jogi aktus által közvetlenül és személyében érintett személyeknek a magyarázatok megkapásához fűződő érdeke alapján. Nem követelmény, hogy az indokolás valamennyi felmerült ténybeli és jogi elemet részletezze, amennyiben annak kérdését, hogy a jogi aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikkben támasztott követelményeknek nem csupán megszövegezése, hanem összefüggéseinek és az érintett tárgyat rendező jogi szabályok összességének figyelembevételével kell megállapítani (lásd többek között a Bíróság C-367/95. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 63. pontját és a fent hivatkozott Petrotub és Republica kontra Tanács ügyben hozott ítélet 81. pontját). Következésképpen, ha a vitatott aktusból az intézmény által követett célok lényege kitűnik, szükségtelen különleges indokolást megkövetelni minden egyes általa választott technikai megoldás kapcsán (a Bíróság C-122/94. sz., Bizottság kontra Tanács ügyben 1996. február 29-én hozott ítéletének [EBHT 1996., I-881. o.] 29. pontja).

130 Jelen ügyben ki kell emelni, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság azonosította egyrészt a panaszban sérelmezett kereskedelmet gátló akadályt, melyet „az Amerikai Egyesült Államok – a »hormon-ügyet« követő, a kereskedelmi kedvezményeket az elkészített mustárra csak bizonyos tagállamok vonatkozásában (az Egyesült Királyságot kizárva) felfüggesztő — döntése hozott létre" (a megtámadott határozat 3. preambulumbekezdése). Másrészt a megtámadott határozat 6. preambulumbekezdésében a Bizottság kijelenti, hogy „a vizsgálati eljárás arra a következtetésre vezetett, hogy nem bizonyított, hogy a felhozott hátrányos kereskedelmi hatások a panaszban említett kereskedelmet gátló akadályból, tudniillik a kedvezményeknek az Egyesült Államok által szelektív módon, csak bizonyos tagállamokkal szembeni felfüggesztéséből (szelektív szankciók) származnának".

131 Márpedig figyelembe véve a jelen ügy körülményeit, ezek a kijelentések megfelelnek az EK 253. cikk által támasztott követelményeknek.

132 Valójában először is emlékeztetni kell arra, hogy a 3286/94 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy „[a]mennyiben a vizsgálati eljárás eredményeként úgy találják, hogy [...] semmiféle intézkedés meghozatala nem szükséges, az eljárást meg kell szüntetni". E rendelkezésből következik, hogy a vizsgálati eljárást lezáró határozat indokolása a vizsgálati jelentésből származó főbb következtetések megismétlésére korlátozódhat visszautalva e jelentésre anélkül, hogy szükségessé válna a határozat körülményeinek figyelembevétele mellett megismételnie a jelentésben kifejtett valamennyi ténybeli és jogi elemet.

133 Ezek után emlékeztetni kell arra, hogy a vizsgálati jelentés nem bizalmas változata nyilvános irat, és hogy jelen ügyben azt a megtámadott határozat meghozatalát megelőzően megküldték a felperesek számára. A felperesek tehát megfelelő módon megismerhették a megtámadott határozat indokait, különösen azokat az okokat, melyek miatt – jóllehet a vizsgálati jelentés kiemelte a panasztevő által sérelmezett kereskedelmet gátló akadály összeférhetetlenségének néhány jelét a WTO keretében elfogadott egyezmények szabályai vonatkozásában — a megtámadott határozatban

nem szükséges a kereskedelmet gátló akadály jogi elemzése, annak tényéből kifolyólag, hogy az okozati összefüggés ezen akadály és a 3286/94 rendelet szerinti hátrányos kereskedelmi hatások között hiányzik.

134 Végezetül az első és második jogalapnak az Elsőfokú Bíróság által a fenti 48–58. és 64–74. pontokban elvégzett elemzéséből kitűnik, hogy a bírósági felülvizsgálat gyakorlása nem ütközött akadályba.

135 Következésképpen az ötödik jogalap első részét el kell utasítani.

Az ötödik jogalapnak a fellépés kezdeményezéséhez fűződő közösségi érdekkel kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértéséről szóló második részéről

— A felek érvei

136 Először is a felperesek véleménye szerint, mivel a Bizottság a Közösség érdekével kapcsolatos álláspontját kizárólag a panasztevő érdekeire hivatkozva határozta meg, a megtámadott határozat nem teszi lehetővé sem a vizsgálati eljárás során beavatkozó érdekelt felek számára, akik felperesei a jelen ügynek, hogy megismerjék a megtámadott határozat meghozatalának indokait, sem a bíróságnak, hogy elvégezze annak bírósági felülvizsgálatát.

137 Másodszor a felperesek úgy ítélik meg, hogy a Bizottság nem válaszolt a panaszban felhozott, a Közösségnek a fellépés kezdeményezéséhez fűződő érdekével kapcsolatos valamennyi érvre. Először is a felperesek megjegyzik, hogy a megtámadott

határozat hallgat a Közösség vizsgálati jelentésben említett azon érdekével kapcsolatban, mely annak megakadályozásában áll, hogy az Egyesült Államok a közös kereskedelmi politika egységét megsértse azon „szelektív" szankciók gyakorlatával, melyek csak bizonyos tagállamokra alkalmazandók. Másodszor a felperesek hangsúlyozzák, hogy a panasz kimondta, a Közösség fellépését követően nem zárható ki, hogy az Egyesült Államok – amikor megtorló intézkedéseit a Közösség valamennyi tagállamára kiterjeszti — az elkészített mustárt törli a nevezett intézkedések által sújtott termékek listájáról. Valójában a felperesek szerint, mivel a vámkedvezmények felfüggesztése nem haladhatja meg az évi 116,8 milló USD összeget, az Egyesült Államok köteles lenne bizonyos termékeket törölni a listáról, közöttük esetleg az elkészített mustárt is. Márpedig, ugyan a felperesek elismerik, hogy ezt a pontot a vizsgálati jelentésben érintették, kiemelik viszont, hogy a megtámadott határozat átsiklik efelett, ez pedig véleményük szerint az indokolási kötelezettség megsértését jelenti. Harmadszor a felperesek kifogásolják, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban nem válaszolt arra a panaszban felhozott érvre, mely szerint a Közösségnek legalább annyira érdeke, hogy fellépést kezdeményezzen jelen ügyben, mint amennyire érdeke volt az, hogy az 1974-es, külkereskedelemről szóló amerikai törvény 306. cikkének alkalmazása keretében tárgyalásokat kezdeményezzen. Végezetül, negyedszer a felperesek felróják a Bizottságnak, hogy a megtámadott határozatban nem válaszolt arra a vizsgálati jelentésben érintett érvükre, mely szerint az Egyesült Államoknak a WTO előtt történő elítélése lehetővé tenné az alaptalanul beszedett vámok visszatérítésének kezdeményezését.

138 A Bizottság e kifogások összességével kapcsolatban a jelen jogalap első részének keretében kifejtett érveire utal vissza.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

139 Ahogyan arra az Elsőfokú Bíróság a fenti 129. pontban emlékeztetett, nem követelmény, hogy valamely határozat indokolása valamennyi ténybeli és jogi

elemet részletezze, amennyiben az érdekeltek számára lehetővé teszi – figyelemmel különösen arra a jogi és ténybeli környezetre, melybe a határozat illeszkedik –, hogy megismerjék a meghozott intézkedés okait azért, hogy jogaikat megvédhessék, és a közösségi bíróság számára pedig azt, hogy gyakorolja az ellenőrzést.

140 A felperesek első érvével kapcsolatban, mely szerint a megtámadott határozat nem teszi lehetővé a vizsgálati eljárás során beavatkozott érdekelt felek számára, hogy megismerjék az eljárás lezárásának okait, az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy azt el kell utasítani.

141 Természetesen ki kell emelni, hogy a Bizottság a megtámadott határozatot ténylegesen csupán az elkészített mustárra való hivatkozással hozta meg.

142 Mindazonáltal a határozat körülményeire figyelemmel ez nem gátolja a felpereseket abban, hogy megismerjék azokat az indokokat, melyek miatt a Bizottság úgy határozott, hogy lezárja azt a vizsgálati eljárást, melyhez az érdekelt felek csatlakoztak. Valójában a felekkel a megtámadott határozat elfogadását megelőzően közölt vizsgálati jelentésből világosan kitűnik, hogy e jelentés végkövetkeztetései legalább ugyanannyira alkalmazhatóak az ő termékeikre, mint a panasztevő termékeire. Mindent egybevetve a vizsgálat során kiderült, hogy az érdekelt felek termékeit az Egyesült Királyságból származó azonos termékek semmiféle versenye nem érintette az amerikai piacon, mivel e termékeket oda nem exportálták, és így a sérelmezett kereskedelmet gátló akadály az ő vonatkozásukban semmiféle, a 3286/94 rendelet szerinti hátrányos kereskedelmi hatással nem járt.

143 Végezetül, még ha a gondos ügyintézés elvét tiszteletben tartva a Bizottságnak világosabban tisztáznia kellett volna a panasztevőn kívüli szervezetek helyzetét is, akik a vizsgálati eljárás folyamán az ügybe beléptek, a megtámadott határozat indokai között ez utóbbiakra történő hivatkozás hiánya még akkor sem jár az Elsőfokú Bíróság bírósági felülvizsgálati tevékenységének akadályozásával figyelemmel e határozat körülményeire.

144 A második érvet és a fenti 137. pontban kifejtett három utolsó kifogást illetően ki kell jelenteni, hogy a felperesek is elismerték, hogy a vizsgálati jelentés elemezte és visszautasította az általuk felhozott kifogások mindegyikét. Márpedig az Elsőfokú Bíróság az indokolás kapcsán úgy ítéli meg, hogy a Bizottságnak legalább annyira nem volt feladata, hogy a megtámadott határozat indokai között a felperesek által felhozott valamennyi jogi és ténybeli elemről nyilatkozzon, mint az, hogy az általa meghozott technikai döntésekről nyilatkozzon, amennyiben a megtámadott határozatból világosan kitűnik az intézmény által követett cél lényege. A megtámadott határozat utolsó három kifogással kapcsolatos hallgatását a felperesek úgy értelmezhetnék tehát a jelen ügy körülményei között, mint a felperesekkel a megtámadott határozat elfogadását megelőzően közölt azon vizsgálati jelentés által elfogadott álláspont megerősítését, melyre a határozat nyíltan utal. Ráadásul a felek által felhozott három kifogás alapjául szolgáló feltevésekre vonatkozó utalásoknak a megtámadott határozat indokai közötti hiánya nem akadályozza a megtámadott határozat törvényességének ellenőrzését. E három kifogást tehát el kell utasítani.

145 Az indokolásnak a közös kereskedelmi politika egységének a Közösség általi védelméhez fűződő általános érdek vonatkozásában felhozott hiányosságára alapított kifogást szintén el kell utasítani. Valójában a vizsgálati jelentésből kitűnik, hogy – ahogyan azt a negyedik jogalap fenti vizsgálatának keretében az Elsőfokú Bíróság hangsúlyozta — még ha a közös kereskedelmi politika egységét minden bizonnyal úgy is értékelték, mint a Közösség általános és hosszú távú érdekét, a Közösség általi fellépést jelen ügyben nem tekintették ilyen indokból szükségesnek, különösen a 3286/94 rendelet alkalmazásához szükséges egyik törvényes feltétel hiánya miatt. Következésképpen a jelen ügy körülményei között a felperesek megismerhették azokat az indokokat, melyek miatt a Közösség nem kezdeményezhet fellépést ebben az esetben, és a megtámadott határozat indokolása, még ha szűkszavú is, eleget tesz a bírósági felülvizsgálat lehetőségével kapcsolatos követelménynek is.

146 Ilyen feltételek mellett pedig a jelen jogalap második részét, valamint az ötödik jogalap egészét el kell utasítani.

A tények értékelésének nyilvánvaló hibájára és a 3286/94 rendelet 2. cikke (4) bekezdésének és 11. cikke (1) bekezdésének megsértésére alapított hatodik jogalapról

147 A jelen jogalap két részre oszlik. Az első rész a Bizottság – a felperesek termékeinek az amerikai pótvámokkal sújtott áruk listájáról történő esetleges törlésével kapcsolatos — nyilvánvaló mérlegelési hibáján alapul. A második rész a jogtalanul kifizetett pótvámok visszafizetésével kapcsolatos nyilvánvaló mérlegelési hibán alapul.

A hatodik jogalap első részéről, amelyet a Bizottság – a felperesek termékeinek az amerikai pótvámokkal sújtott áruk listájáról történő esetleges törlésével kapcsolatos — nyilvánvaló mérlegelési hibájára alapítottak

— A felek érvei

148 A felperesek kifejtették, hogy ha az Elsőfokú Bíróságnak el kellene utasítania az ötödik jogalap második részében felhozott, az indokolási kötelezettség megsértésére alapított második kifogást, akkor mindenesetre meg kellene állapítania, hogy a Bizottság a vizsgálati jelentésben nyilvánvalóan helytelenül mérlegelte a tényeket, és megsértette a 3286/94 rendelet 2. cikkének (4) bekezdését és 11. cikkének (1) bekezdését.

149 A felperesek szerint egyértelmű, hogy ha az Egyesült Királyság is felkerült volna a vámkedvezmények amerikai felfüggesztése által érintett államok listájára, lehetővé vált volna a más tagállamokból származó, a felperesek termékeihez hasonló, „kis" termékeknek az amerikai intézkedések alkalmazási köréből történő kivonása a vámtarifák felfüggesztésének a WTO testületei által meghozott választottbírósági határozat által megszabott maximális mértéke miatt. E megközelítés lényeges voltát pedig maga a Bizottság is elismerte a vizsgálati eljárás megindításáról szóló

értesítésében. A Bizottságnak tehát jobban meg kellett volna vizsgálnia annak lehetőségét, hogy a felperesek termékeit törölni lehetne az amerikai hatóságok által felállított listáról. A felperesek úgy vélik, hogy a vitarendezés sikerével kapcsolatos bizonytalanságnak nem kell akadályoznia a közösségi fellépést, ha annak lehetősége fennáll. Márpedig a jelen ügyben ez a helyzet.

150 A Bizottság, bár úgy véli, hogy erre a jogalapra már választ adott a korábbi jogalapokkal kapcsolatos észrevételeiben, azt azért kiemeli, hogy a megtámadott határozat sohasem lépte át a bírói joggyakorlat által is a közös kereskedelmi politika megvalósításához szükséges eszközök megválasztásával és az összetett jellegű gazdasági helyzetek megítélésével kapcsolatban elismert mérlegelési hatáskörének gyakorlásával járó határokat.

151 Jelen ügyben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a vizsgálati jelentésben leírt tények értékelése során semmilyen nyilvánvaló mérlegelési hibát nem követett el sem a hátrányos kereskedelmi hatások hiányával, sem a Közösségnek az eljárás folytatásához fűződő érdekének hiányával kapcsolatban. Ez különösen vonatkozik a felpereseknek az elkészített mustár amerikai intézkedések listájáról történő törlésével kapcsolatos fejtegetéseire.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

152 Először is emlékeztetni kell arra, hogy miután a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az FICF panaszában sérelmezett kereskedelmet gátló akadály és a hátrányos kereskedelmi hatások között hiányzik az okozati kapcsolat, a vizsgálati jelentésben megvizsgálta a panaszban felhozott azon érvet, mely szerint, feltéve hogy a Közösség pert nyer a WTO testületei előtt, az Egyesült Államoknak ki kellene

terjesztenie a vámkedvezmények felfüggesztését az Egyesült Királyságra, ez pedig elkerülhetetlenül arra késztetné, hogy megváltoztassa a célzott termékek listáját, mivel másképpen a felfüggesztés éves mértéke meghaladja a DSB által engedélyezett összeget (116,8 milló USD). A felperesek szerint az elkészített mustár, akárcsak a vizsgálati eljárás során vizsgált többi termék, lekerülhetne az amerikai hatóságok által a DSB elé terjesztett terméklistáról.

153 Ki kell emelni ezek után azt, hogy a Bizottság a vizsgálati jelentésben (2.5. pont, 32. o.) az alábbi választ adta erre az érvre:

„Mindazonáltal először is a WTO testületei elé vitt ügy eredménye messze nem biztos a tárgyalt kérdésekkel kapcsolatos precedensek hiánya miatt. Ráadásul azon termékek listájának elkészítése, melyekre 100%-os pótvámot alkalmaznak, az amerikai hatóságok felelőssége. Semmilyen biztosíték nincs arra (sőt inkább valószínűtlennek tekinthető), hogy az amerikai hatóságok törölnék a listáról a panasztevő termékeit. Egyébként pedig az intézkedésnek az Egyesült Királyságból származó roquefortra, libamájra és gyöngyhagymára való kiterjesztése semmilyen hatással nem lenne a jelenlegi helyzetre, mivel e termékeket az Egyesült Királyság nem exportálja."

154 Az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a vizsgálati jelentésben a panasztevő és az érdekelt felek által felhozott érvre válaszként kifejtett elemzés nem szenved nyilvánvaló mérlegelési hibában.

155 Először is, ahogyan azt a vizsgálati jelentés is kiemelte, és ahogyan a szóbeli meghallgatás alkalmával a Bizottság is emlékeztetett erre, még ha feltételezzük is, hogy a Közösség sikeresen kezdeményez fellépést a WTO testületei előtt, a vámkedvezmények felfüggesztésével érintett termékek listájának az Egyesült Államok által a jövőben elvégzett esetleges változtatása az amerikai hatóságok hatáskörébe tartozik. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a fenti 17. pontban

említett és a DSB által jóváhagyott 1999. július 12-i választottbírósági határozatban (WT/DS26/ARB) a bírák világosan kijelentették, hogy a vitarendezési egyetértés 22. cikkének rendelkezései alapján nincs hatáskörük arra, hogy meghatározzák a vámkedvezmények felfüggesztésével sújtható termékek végleges listáját. Márpedig a felperesek se nem említették, se nem bizonyították *a fortiori*, hogy a Közösség ilyen hatáskörrel rendelkezhetne.

156 Ezek után az Elsőfokú Bíróság kiemeli, hogy az Egyesült Királyságból származó termékek felvétele az amerikai listára semmiképpen sem jelenti azt, hogy a felperesek termékei lekerülnének ugyanerről a listáról. Valójában teljes mértékben lehetséges és ésszerű azt gondolni, hogy a listáról a vámnómenklatúra más termékei vagy melléktermékei kerülnének le a DSB által engedélyezett, legfeljebb 116,8 milló USD összeg tiszteletben tartása mellett.

157 Végezetül meg kell állapítani, hogy a felperesek semmilyen bizonyítékot nem szolgáltatnak, mely lehetővé tenné a nyilvánvaló mérlegelési hiba meglétének alátámasztását, hanem csupán azt róják fel a Bizottságnak, hogy nem vette számításba termékeik lehetséges törlését. Azon túl, hogy ez az állítás nem helyes, mivel a vizsgálati jelentés választ adott az FICF panaszában felhozott kifogásra, amikor azt elutasította, a vizsgálati jelentésben elvégzett elemzés semmiképpen sem alapoz meg nyilvánvaló mérlegelési hibát a Bizottság részéről, figyelembe véve a felperesek által felvázolt helyzet feltételes jellegét.

158 Következésképpen a jelen jogalap első részét el kell utasítani.

A hatodik jogalapnak a jogtalanul kifizetett pótvám visszafizetésével kapcsolatos nyilvánvaló mérlegelési hibára alapított második részéről

— A felek érvei

159 Az Egyesült Államoknak a WTO előtt történő esetleges elítélésének pillanatáig az amerikai hatóságok által szedett vámok visszafizetésének igénylésével kapcsolatban a

felperesek először is meglepetésüknek adnak hangot amiatt, hogy amikor a Bizottság ezt a panaszban felhozott érvet azzal az indokkal hárítja el, hogy az amerikai törvényhozás nem biztosít közvetlen hatályt a WTO egyezményeinek, és a magánfeleknek ezekre az egyezményekre alapított keresetét kizárja, idegen jog értelmezésében foglalt állást, ez pedig túlmutat hatáskörén. A felperesek továbbá úgy vélik, hogy az amerikai törvényhozás a magánfelek számára lehetővé teszi, hogy jogtalanul beszedett vám visszatérítésére irányuló közigazgatási kérelmet terjesszenek elő. A felperesek e tekintetben hivatkoznak a vizsgálóbizottságnak az Uruguayi Forduló egyezményeiről szóló amerikai törvény (Uruguay Round Agreements Act) 129/C. cikkének 1. alpontjával kapcsolatos, 2002. július 15-i jelentésére, mely megerősíti, hogy az amerikai hatóságok figyelembe vehetik a WTO testületei által hozott ajánlásokat. Következésképpen a felperesek úgy ítélik meg, hogy ellentétben a Bizottság vizsgálati jelentésében adott végkövetkeztetésével, az amerikai hatóságok által beszedett vám visszatérítése lehetséges.

160 A Bizottság alapvetően a jelen jogalap első részével kapcsolatban kifejtett álláspontjára utal vissza.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

161 Emlékeztetni kell arra, hogy az a feltevés, melyre ez a rész támaszkodik, azon a feltételezésen alapul, mely szerint a WTO testületeinek a Közösség pernyerésével járó esetleges döntése következtében az Egyesült Államok a vámkedvezményeket a tagállamok egészére kiterjesztené, ez pedig a felperesek termékeinek az amerikai listáról történő lekerülésével járna, e lekerülés tényének következményeként pedig a felperesek az amerikai hatóságoktól a korábban beszedett pótvám visszafizetését kérhetnék.

162 Márpedig e feltételezés – amennyiben azon másik feltételezésnek alárendelt, melyet az Elsőfokú Bíróság a jelen jogalap első részében elutasított — minden alapot nélkülöz.

163 Sőt anélkül, hogy szükséges lenne dönteni az amerikai jogszabályoknak és gyakorlatnak a Bizottság általi értelmezése kérdésében, ki kell emelni, hogy a vizsgálati jelentés azzal az indokkal hárította el a panasztevő és az érdekelt felek gondolatmenetét, hogy a WTO vitarendezési szabályzata az 1994-es GATT szabályaival történő *ex nunc* összhangba helyezés elvén nyugszik, ez az elv pedig a vitarendezési egyetértés 19. cikkének (1) bekezdéséből következik. Mivel e mérlegelést a felperesek nem vitatták, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy feltételezve, hogy nyilvánvaló mérlegelési hiba kerül megállapításra a jogtalanul beszedett vámok visszatérítése igénylésének lehetőségével kapcsolatban, e hiba semmi esetre sem sértette volna a megtámadott határozat törvényességét. Valójában egyrészt e hiba nem befolyásolná a sérelmezett kereskedelmet gátló akadály és a hátrányos kereskedelmi hatások közötti okozati összefüggésnek a vitatott határozatban megállapított hiányát, másrészt nem sértené a Közösségnek a WTO keretében kezdeményezhető fellépéshez fűződő esetleges érdekének mérlegelését, mivel az ilyen fellépésnek nem célja, és nem is lehet következménye azon közösségi vállalkozások által harmadik ország hatóságainak kifizetett vámok visszaható hatályú visszafizetése, mely vállalkozások termékeit e harmadik állam a vámkedvezmények felfüggesztéséhez kapcsolódó intézkedéssel sújtja.

164 Következésképpen a hatodik jogalap második részét, akárcsak e jogalap egészét, el kell utasítani.

A védelemhez való jog megsértésére alapított hetedik jogalapról

A felek érvei

165 E jogalap keretében a felek azt kifogásolják, hogy a Bizottság nem tette lehetővé számukra, hogy a megtámadott határozat meghozatalát megelőzően kifejthessék a vizsgálati jelentésben foglalt jogi és ténybeli elemekkel kapcsolatos álláspontjukat.

166 A felperesek jelen ügyben emlékeztetnek arra, hogy a Bizottság átadta számukra a vizsgálati jelentést, jelezve, hogy a megtámadott határozat hamarosan megszületik. A felperesek szerint az ilyen állásfoglalás arra engedett következtetni, hogy a vizsgálati jelentés kézbesítésekor a megtámadott határozat már elkészült, és ettől fogva a Bizottság semmilyen lehetőséget nem enged számukra, hogy kifejthessék a fent nevezett jelentésben foglaltakkal kapcsolatos álláspontjukat. Ezt az állásfoglalást erősítette meg a Bizottságnak a felperesek tanácsadója számára írt 2002. június 4-i levele. Márpedig a felperesek – jóllehet elismerik, egyrészt, hogy a panasztevő közölte velük a vizsgálati eljárás eredményét, másrészt, hogy a 3286/94 rendelet semmilyen rendelkezése nem ír elő a vizsgálati eljárás végezetével az érdekelt felek számára történő adatközlést — úgy ítélik meg, hogy a védelemhez való jog tiszteletben tartásához kapcsolódó, különösen az antidömping-jogviták keretében megfogalmazott alapvető elv alapján a Bizottságnak lehetővé kellett volna tennie számukra, hogy a vizsgálati jelentésben kifejtett érvekre válaszoljanak. Annak ténye, hogy a felperesek „kapcsolatokat" tartottak fenn a Bizottság szolgálataival, nem vonja kétségbe e következtetést, hiszen a felperesek fenntartják, hogy a vizsgálati jelentés elfogadásának ideje alatt sohasem ismerhették meg pontosan a Bizottság álláspontjának ténybeli és jogi alapjait.

167 A Bizottság azt válaszolja, hogy ezen érvek egyike sem bír jelentőséggel. Valójában a Bizottság szerint a 3286/94 rendelet 8. cikkéből származó kötelezettségeket jelen ügyben teljes mértékben tiszteletben tartotta. Amennyiben a feleknek lehetőségük volt a vizsgálati eljárás során kifejteniük észrevételeiket, annak ténye, hogy – ahogyan azt a felperesek jelzik — nem élhettek a megtámadott határozat meghozatalát megelőzően „válaszadási jogukkal", a 3286/94 rendelet 8. cikkéből következik.

168 Ráadásul a Bizottság az antidömping tárgyú ügyek keretében kialakított ítélkezési gyakorlatra utalva kijelenti, hogy fontos, hogy az érintett vállalatok a tények és az állítólagos körülmények valóságával és jelentőségével, valamint a lényegesnek ítélt bizonyítékokkal kapcsolatos álláspontjukat kifejthessék. Márpedig a Bizottság ezt az ítélkezési gyakorlatot a jelen ügyre átültetve úgy véli, hogy tiszteletben tartotta a felperesek védelemhez való jogát. Egyébként a felperesek állításaival ellentétben a

panasztevőnek volt ideje, hogy a vizsgálati jelentés számára történt megküldésének 2002. április 23-i időpontja és a megtámadott határozat meghozatalának 2002. július 9-i időpontja között észrevételeit közölje.

169 A Bizottság kiemeli továbbá, hogy a felperesek nem hivatkoztak a 3286/94 rendelet 8. cikkének jogellenességére a védelemhez való jog alapvető elvének megsértése miatt.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

170 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a védelemhez való jog tiszteletben tartásának elve a közösségi jog egyik alapelve (lásd többek között a Bíróság 85/87. sz., Dow Benelux kontra Bizottság ügyben 1989. október 17-én hozott ítéletének [EBHT 1989., 3137. o.] 25. pontját, a C-49/88. sz., Al-Jubail Fertilizer kontra Tanács ügyben 1991. június 27-én hozott ítéletének [EBHT 1991., I-3187. o.] 15. pontját és az Elsőfokú Bíróság T-159/94. és T-160/94. sz., Ajinomoto és NutraSweet kontra Tanács ügyben 1997. december 18-án hozott ítéletének [EBHT 1997., II-2461. o.] 81. pontját).

171 Egyébként a 3286/94 rendelet általános szerkezete alapján vizsgálati eljárást és ennek végeztével a Közösség érdekében kezdeményezhető esetleges fellépést csak kereskedelmet gátló akadályt bevezető vagy fenntartó harmadik országgal szemben lehet megtenni. A 3286/94 rendelet értelmében panasztevőként fellépő vállalkozás a védelemhez való jog tiszteletben tartására csak az e rendeletben meghatározott feltételek mellett hivatkozhat, kivéve ha a fent nevezett feltételek maguk is sértik azt az általános elvet, melyet pontosítaniuk kell.

172 E tekintetben fontos kiemelni, hogy a 3286/94 rendelet 8. cikke (4) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezik, hogy „[a] panaszosok, az érintett exportőrök és importőrök, ugyanígy az érintett ország vagy országok képviselői betekinthetnek a Bizottság rendelkezésére álló összes információba, a Bizottság és a kormányok belső használatára szánt információk kivételével, feltéve, hogy az ilyen információk érdekeik védelmét szolgálják és azok a 9. cikk értelmében nem bizalmas jellegűek, továbbá azokat a Bizottság vizsgálati eljárása során felhasználja", és, hogy „[a]z érintett személyeknek indokolással alátámasztott írásos kérelmet kell a Bizottsághoz benyújtaniuk, megjelölve abban az igényelt információt". Továbbá ugyanezen bekezdés b) pontja kimondja, hogy „a panaszosok, az érintett exportőrök és importőrök, valamint az érintett ország vagy országok képviselői kérhetik, hogy a vizsgálati eljárásból származó lényeges tényekről és megállapításokról tájékoztatást kapjanak". A 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdése arra kötelezi a Bizottságot, hogy vizsgálata végeztével a rendelet 7. cikkében meghatározott bizottság számára jelentést nyújtson be.

173 E rendelkezésekből az következik, hogy a 3286/94 rendelet a panasztevők, az érintett exportőrök és importőrök, valamint az érintett ország vagy országok képviselői számára a 8. cikk (4) bekezdésének a) és b) pontjaiban meghatározott feltételek mellett tájékoztatáshoz való jogot biztosít, mely jognak összhangba kell kerülnie különösen a közösségi intézményeknek az üzleti titok tiszteletben tartásával kapcsolatos kötelezettségével. Ugyanezek a személyek azt is kérhetik, hogy a vizsgálati eljárásból származó lényeges tényeket és megállapításokat ismertessék velük.

174 Jelen ügyben továbbra is fennáll annak ténye, hogy a vizsgálati jelentés nem bizalmas változatát a felpereseknek a tanácsadó testület véleményezése után, a megtámadott határozat meghozatalát megelőzően megküldték. Ezen idő alatt a felperesek előadhatták volna álláspontjaikat. Mindazonáltal a felperesek úgy ítélték meg, hogy – tekintettel arra, hogy a Bizottság egyúttal arról is értesítette őket, hogy a megtámadott határozatot hamarosan meghozzák — a fent említett jelentés megküldésekor a Bizottság álláspontját már kialakították. Ebből pedig arra következtettek, hogy az esetleges észrevételeik semmilyen befolyást nem fognak

gyakorolni az intézmény álláspontjára. Ebből az következik, hogy a felperesek tartalmilag fenntartják, hogy a Bizottságnak abból a célból kellett volna eljuttatnia számukra a vizsgálati jelentést, hogy ők arra hatékonyan megfogalmazhassák észrevételeiket, mielőtt e jelentést megküldi a tanácsadó testületnek, vagy legalábbis hivatalból értesítenie kellett volna őket a vizsgálati jelentésből származó lényeges tényekről és megállapításokról.

175 Mindazonáltal az Elsőfokú Bíróság azt állapítja meg, hogy a 3286/94 rendelet egyetlen rendelkezése sem kötelezi a Bizottságot arra, hogy a vizsgálati jelentést a tanácsadó testülethez való benyújtását megelőzően juttassa el az e rendelet 8. cikkének (4) bekezdésében meghatározott személyeknek azért, hogy e személyek jelezhessék esetleges észrevételeiket az intézmény számára, vagy arra, hogy e személyeket a vizsgálati eljárásból származó lényeges tényekről és megállapításokról hivatalból értesítse.

176 Éppen ellenkezőleg arra kell emlékeztetni, hogy a 3286/94 rendelet 8. cikke (4) bekezdésének a) és b) pontja az e rendelkezésben meghatározott személyeket kötelezi arra, hogy tájékoztatást kérjenek a Bizottságtól. A vizsgálati eljárásban felhasznált adatokkal kapcsolatban ((a) pont) a kérelmet írásban a Bizottsághoz kell eljuttatni, és az igényelt információ megjelölését tartalmazó indokolással kell ellátni. Amennyiben a kérelem a vizsgálati eljárásból származó lényeges tényekre és megállapításokra irányul ((b) pont), a rendelet sem formai követelményt, sem olyan különleges feltételt nem ír elő, melyeknek a kérelem megfelelni köteles.

177 Márpedig jelen ügyben a felperesek egyszer sem állították, hogy a 3286/94 rendelet 8. cikkének (4) bekezdése szerinti tájékoztatási kérelemmel fordultak volna a vizsgálati jelentés elfogadását megelőzően a Bizottsághoz. Továbbá, ahogyan arra a Bizottság is jogosan rámutatott, a felperesek nem hivatkoztak a 3286/94 rendelet 8. cikke (4) bekezdésének jogellenességére.

178 Azt is ki kell emelni, hogy a felperesek írásbeli beadványaikban elismerték, hogy a vizsgálati eljárás alakulásáról és irányairól tájékoztatták őket, lehetőségük volt arra, hogy véleményüket ezen eljárás kimenetelével kapcsolatban szóban kifejtsék, és a megtámadott határozat elfogadását megelőzően arról is tájékoztatást kaptak, hogy a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a jelen ügyben nem áll fenn a 3286/94 rendelet szerinti hátrányos kereskedelmi hatás. Következésképp azt kell megállapítani, hogy a felpereseknek módjukban állt álláspontjukat a vizsgálati eljárás alakulásával és irányaival vagy legalábbis főbb elemeinek egyikével kapcsolatban kifejteniük, és érdekeiket megvédeniük. A felperesek keresetükben kétségkívül azt állították, hogy ezen információk túl általánosak ahhoz, hogy megfeleljenek eljárási jogaik tiszteletben tartásának. Mindazonáltal az ügy irataiból nem úgy tűnik, hogy a felperesek a vizsgálati eljárás vége előtt a 3286/94 rendelet 8. cikkének (4) bekezdésének megfelelően adott esetben írásban kérték volna a Bizottságtól, hogy pontosítsa ezen információkat, különösen a vizsgálati eljárásból származó lényeges tényekkel és megállapításokkal kapcsolatban, ideértve a jogi következtetéseket is. Ez esetben, mivel a Bizottság köteles érdemben válaszolni a tájékoztatási kérelemre, a felpereseknek módjukban állt volna hatékonyan kifejteniük a Bizottság válaszában foglaltakra vonatkozó álláspontjukat. Amennyiben a felperesek egyszer sem állították, hogy ilyen kérelmet fogalmaztak volna meg, jelen keresetben nem róhatják fel a Bizottságnak, hogy nem tette lehetővé számukra a vizsgálati jelentésből származó ténybeli és jogi elemekkel kapcsolatos észrevételeik ismertetését. Mindent egybevetve, annak ténye, hogy a vizsgálati jelentésből származó lényeges tények és megállapítások megismeréséhez való jog annak a feltételnek – és annak az egyetlen feltételnek — van alárendelve, hogy a felperesek ilyen irányú kérelmet juttassanak el a Bizottsághoz, önmagában nem sérti érdekeik védelmét, különösen mivel e kérelemmel szemben semmilyen különleges alaki követelmény nincs előírva.

179 Egyébként a vizsgálati jelentésből kitűnik, hogy a Bizottság megvizsgálta a panaszban ismertetett különböző érveket, és azokra választ adott. A Bizottság az elkészített mustáron kívüli, az amerikai intézkedések által állítólag ugyanilyen módon érintett többi termék helyzetét is megvizsgálta azon érdekelt szervezeteknek a vizsgálati

eljárásban való részvétele miatt, mely szervezetek – ahogyan az a vizsgálati jelentésből is kitűnik, és anélkül, hogy azt a felperesek vitatták volna — ebben az eljárásban közreműködtek.

180 Ezen indokok összessége miatt a hetedik jogalapot el kell utasítani.

A 3286/94 rendelet 8. cikke (8) bekezdésének megsértésére és a Bizottság gondossági kötelezettségének megszegésére alapított nyolcadik jogalapról

181 E jogalap két részre oszlik. Az első rész a 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdésében előírt határidő megsértésén alapul. A második rész pedig a Bizottság 3286/94 rendelet 7. cikkében meghatározott tanácsadó bizottság előtti eljárás befejezése és a megtámadott határozat elfogadása között eltelt időtartammal kapcsolatos gondossági kötelezettségének megszegésén alapul.

A nyolcadik jogalapnak a 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdésében előírt határidő megsértésére alapított első részéről

— A felek érvei

182 A felperesek emlékeztetnek arra, hogy a Bizottság a 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdése szerint rendesen köteles lenne vizsgálati jelentését az ugyanezen rendelet 7. cikkében meghatározott bizottsághoz eljuttatni az eljárás kezdemé-

nyezéséről szóló értesítést követő öt hónapon belül, kivéve ha a vizsgálat összetettsége e határidő hét hónapra történő meghosszabbítását teszi szükségessé. A felperesek szerint a hét hónapos határidő nem hosszabbítható meg, és annak célja, hogy a panasztevő vállalatok a Bizottsághoz eljuttatott ügyük kimeneteléről gyors választ kapjanak. Márpedig, amennyiben a Bizottság jelen ügyben valóban úgy ítélte meg, hogy a vizsgálat összetettsége a határidő hét hónapra történő meghosszabbítását teszi szükségessé, és mivel a bizottság a vizsgálati jelentést csak 2002. március 27-én, azaz az eljárás kezdeményezéséről szóló értesítést hét hónappal és huszonhét nappal követően kapta meg, a felperesek úgy vélik, hogy a Bizottság megsértette a 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdését.

183 A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a vizsgálat lezárására felhasznált határidő nem ésszerűtlen, tekintettel a megtámadott határozattal érintett terület összetettségére és figyelemmel az eljárás lezárását megelőzően a különböző beavatkozók valamennyi érvének vizsgálatára fordított ügygondra. A Bizottság arra is emlékeztet, hogy a szóban forgó eljárást a jóhiszemű együttműködés szellemében valamennyi érdekelt fél folyamatos tájékoztatása mellett folytatta.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

184 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdése így rendelkezik:

„A vizsgálat lefolytatásának befejezését követően a Bizottság jelentést tesz a bizottság számára. A jelentést rendesen az eljárás kezdeményezésének kihirdetése napjától számított öt hónapon belül át kell adni, kivéve, ha a vizsgálat lefolytatásának bonyolultsága miatt a Bizottság ezt a határidőt hét hónapra meghosszabbítja."

185 A felperesek jelen ügyben nem vitatják, hogy a Bizottság által elvégzett vizsgálat összetett volt, és szükségessé tette a határidő hét hónapra való meghosszabbítását. Továbbá fennáll az is, hogy a vizsgálati jelentést a 3286/94 rendelet 7. cikkében meghatározott bizottsághoz a vizsgálati eljárás kezdeményezéséről szóló értesítés után hét hónappal és huszonhét nappal juttatták el. A 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdésében előírt hét hónapos határidőt tehát túllépték.

186 Mindazonáltal ellenőrizni kell, hogy a 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdésében előírt határidő ilyenfajta túllépése magával vonhatja-e a megtámadott határozat megsemmisítését.

187 Először is ki kell jelenteni, hogy míg az imperatív típusú határidők túllépése maga után vonja a határidőn túl meghozott valamennyi aktus érvénytelenségét, a tisztán tájékoztató jellegű határidők túllépése viszont nem vonhatja maga után a határidőn túl meghozott aktus megsemmisítését (lásd ebben az értelemben és értelemszerűen az Elsőfokú Bíróság T-163/94. és T-165/94. sz., NTN Corporation és Koyo Seiko kontra Tanács ügyben 1995. május 2-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1381. o.] 119. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

188 Ezek után a 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdésében meghatározott határidő jellegével kapcsolatban azt kell megállapítani, hogy e rendelkezés második mondatának egyes nyelvi változataiban használt feltételes mód és a „rendesen" határozószó használata arra enged következtetni, hogy a vizsgálati jelentés továbbítására előírt öt hónapos határidő tájékoztató jellegű (lásd értelemszerűen a fent hivatkozott NTN Corporation és Koyo Seiko kontra Tanács ügyben hozott ítélet 119. pontját).

189 Az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli, hogy a vizsgálati jelentés továbbításának határideje nem változik attól, hogy a Bizottság úgy véli, hogy a vizsgálat összetettsége miatt e határidőt hét hónapra kell meghosszabbítani. Valójában azt kell kiemelni, hogy a hét hónapos határidő, melyre a 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdése utal, csak az úgynevezett „összetett" vizsgálat esetén az úgynevezett „egyszerű vagy rendes" vizsgálat esetére előírt öt hónapos határidő meghosszabbítását jelenti. A 3286/94 rendelet 8. cikke (8) bekezdése második mondatának vége valójában azt mutatja, hogy e határidő „hét hónapra történő meghosszabbításáról" van szó. E megszövegezést adják vissza a 3286/94 rendelet más nyelvű változatai is. Ebből pedig az következik, hogy amennyiben a vizsgálati jelentés továbbítására előírt határidő kizárólag tájékoztató jellegű az „egyszerűnek vagy rendesnek" minősített vizsgálat esetén, nem szabad másnak lennie az úgynevezett „összetett" vizsgálat esetén sem, mivel csupán az eredeti határidő meghosszabbításáról van szó.

190 Így pedig az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy a Bizottság nem késleltette ésszerű határidőn túl a vizsgálati jelentés továbbítását (lásd értelemszerűen a fent hivatkozott NTN Corporation és Koyo Seiko kontra Tanács ügyben hozott ítéletet), mivel e körülmény csak a vizsgálati eljárás lezárásáról szóló határozat meghozatalát tolta el.

191 Mindazonáltal jelen ügyben a 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdésében előírt hét hónapos tájékoztató jellegű határidő huszonhét nappal való túllépése nem alapozza meg az ésszerű határidő megsértését.

192 Következésképp a nyolcadik jogalap első részét el kell utasítani.

A nyolcadik jogalapnak a Bizottság 3286/94 rendelet 7. cikkében meghatározott bizottság előtti konzultációs eljárás vége és a megtámadott határozat meghozatala között eltelt időtartammal kapcsolatos gondossági kötelezettségének megszegésére alapított második részéről

— A felek érvei

193 A felperesek fenntartják, hogy a Bizottság megsértette azon gondossági kötelezettségét, mely a megtámadott határozat 3286/94 rendelet 7. cikkében meghatározott bizottsággal történt konzultáció utáni meghozatalánál gyorsabb határozathozatalra kötelezi. A felperesek szerint valójában a konzultációs eljárást követően csak három hónap után hozták meg a megtámadott határozatot. Márpedig, figyelembe véve az érintett vállalkozások számára a 3286/94 rendelet által előírt eljárás fontosságát és azt a már önmagában is hosszú időszakot, mely a vizsgálati eljárás megindításáról szóló értesítés és a vizsgálati jelentésnek a testülethez történt továbbítása között eltelt, a felperesek úgy ítélik meg, hogy a Bizottság megsértette gondossági kötelezettségét.

194 A Bizottság erre azt válaszolja, hogy a lehető legnagyobb gondossággal járt el egy olyan ügyben, melynek következményei igen jelentősek.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

195 Ki kell emelni, hogy a 3286/94 rendelet 7. cikke (4) bekezdésének alkalmazásában a tanácsadó bizottságnak nyolc munkanap áll rendelkezésére, hogy a Bizottság által e rendelet 8. cikkének (8) bekezdése szerint továbbított vizsgálati jelentésre válaszoljon.

196 A 3286/94 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése szerint a Bizottságnak e rendelet 14. cikkében előírt eljárásnak megfelelően kell elfogadni a vizsgálati eljárást lezáró határozatát. E rendelkezés (2) bekezdése szerint „[a] Bizottság képviselője a bizottság elé terjeszti a meghozandó intézkedések tervezetét", és „[a] bizottság az elnök által az ügy sürgősségére való tekintettel megállapított határidőn belül megvitatja a határozattervezetet". A 3286/94 rendelet 14. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a Bizottság határozatot fogad el, amelyet közöl a tagállamokkal, és amelyet egy 10 napos időszak leteltét követően kell alkalmazni, ha ez idő alatt egyik tagállam sem terjesztette az adott ügyet a Tanács elé".

197 Ebből pedig az következik, hogy a 3286/94 rendelet nem ír elő sem olyan határidőt, mely alatt a Bizottságnak a tanácsadó testület elé kell terjesztenie a határozattervezetet a vizsgálati jelentéshez kapcsolódó konzultációs eljárást követően, sem a határozattervezet tanácsadó testület előtti vitájának időpontja és a Bizottság általi döntéshozatal közötti határidőt. Következésképpen a rendelet semmilyen olyan határidőt nem állapít meg, amelyen belül a 3286/94 rendelet 7. cikkében meghatározott bizottság előtti vitát követően a vizsgálati eljárást lezáró határozatot, azaz jelen ügyben a megtámadott határozatot meg kell hozni.

198 Az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a 3286/94 rendeletnek ezzel a kérdéssel kapcsolatos hallgatása a közösségi jogalkotó azon szándékaként ítélhető meg, hogy bizonyos mérlegelési mozgásteret biztosítson a Bizottság számára a vizsgálatot lezáró döntés meghozatalának időpontjával kapcsolatban figyelemmel minden egyes ügy összes körülményére, különösen azon esetleges lépésekre, melyeket a Bizottság az érintett harmadik állam hatóságainál kezdeményez a vizsgálati eljárás lezárása előtt.

199 Mindazonáltal az ilyen mérlegelési mozgástér elismerése nem jelentheti azt, hogy a Bizottságnak jogában áll a 3286/94 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése alapján meghozandó határozat elfogadásának ésszerű határidőn túli késleltetése, melyet minden egyes ügy különleges körülményeire tekintettel kell mérlegelni. Az ilyen

határidő célja ugyanis az, hogy – miként azt a felperesek is fenntartották — eleget tegyen a gondossági kötelezettség tiszteletben tartásának és a Bizottságot kötelező gondos ügyintézés elvének.

200 Jelen ügyben ki kell emelni, hogy a testülettel folytatott konzultációs eljárás 2002. április 15-i befejezése és a megtámadott határozat 2002. július 9-i meghozatala között két hónap és huszonnégy nap telt el. Márpedig egy ilyen időszak nem ésszerűtlen, figyelembe véve különösen azt, hogy a 3286/94 rendelet 14. cikke szerint a Bizottság köteles a határozattervezetről különböző szerveivel belső konzultációt, a határozatról pedig a tagállamokkal konzultációt folytatni, valamint ésszerű határidőt kell hagynia a határozatnak a Közösség valamennyi hivatalos nyelvére történő lefordítására is.

201 Ebből az következik, hogy a jelen jogalap második részét akárcsak a nyolcadik jogalap egészét el kell utasítani.

202 Ilyen feltételek mellett a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

203 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperesek pervesztesek lettek, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell őket a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (kibővített első tanács)

a következőképpen határozott:

1) Az Elsőfokú Bíróság a keresetet elutasítja.

2) Az Elsőfokú Bíróság a felpereseket kötelezi a költségek viselésére.

Vesterdorf Mengozzi Martins Ribeiro

Dehousse Labucka

Kihirdetve Luxembourgban, a 2004. december 14-i nyilvános ülésen.

H. Jung

hivatalvezető

B. Vesterdorf

elnök

Tartalomjegyzék

Jogi háttér ..... II - 4335

A jogvita előzményei ..... II - 4342

Az eljárás és a felek kereseti kérelmei ..... II - 4347

Az elfogadhatóságról ..... II - 4349

Az ügy érdeméről ..... II - 4350

A 3286/94 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének megsértésére alapított első jogalapról . II - 4350

A felek érvei ..... II - 4350

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 4352

A 3286/94 rendelet 2. cikke (4) bekezdésének megsértésére alapított második jogalapról ..... II - 4356

A felek érvei ..... II - 4356

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 4358

A 3286/94 rendelet 10. cikke (5) bekezdésének megsértésére alapított harmadik jogalapról ..... II - 4361

A felek érvei ..... II - 4361

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 4362

A 3286/94 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének megsértésére alapított negyedik jogalapról ..... II - 4364

A felek érvei ..... II - 4364

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 4366

— Előzetes megjegyzések ..... II - 4366

— A Közösség érdekének mérlegeléséről a vizsgálati eljárás megindításáról szóló értesítés szakaszában ..... II - 4368

— A Közösség érdekeinek a panasztevő érdekeivel való azonosításáról vagy azokra való korlátozásáról és a többi érdekelt fél érdekeinek figyelmen kívül hagyásáról ..... II - 4369

A megtámadott határozat indokolása kötelezettségének megsértésére alapított ötödik jogalapról ..... II - 4376

Az ötödik jogalapnak a kereskedelmet gátló akadály elemzésével kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértéséről szóló első részéről ..... II - 4376

— A felek érvei ..... II - 4376

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 4377

Az ötödik jogalapnak a fellépés kezdeményezéséhez fűződő közösségi érdekkel kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértéséről szóló második részéről .... II - 4379

— A felek érvei ..... II - 4379

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 4380

A tények értékelésének nyilvánvaló hibájára és a 3286/94 rendelet 2. cikke (4) bekezdésének és 11. cikke (1) bekezdésének megsértésére alapított hatodik jogalapról ..... II - 4383

A hatodik jogalap első részéről, amelyet a Bizottság — a felperesek termékeinek az amerikai pótvámokkal sújtott áruk listájáról történő esetleges törlésével kapcsolatos — nyilvánvaló mérlegelési hibájára alapítottak ..... II - 4383

— A felek érvei ..... II - 4383

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 4384

A hatodik jogalapnak a jogtalanul kifizetett pótvám visszafizetésével kapcsolatos nyilvánvaló mérlegelési hibára alapított második részéről ..... II - 4386

— A felek érvei ..... II - 4386

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 4387

A védelemhez való jog megsértésére alapított hetedik jogalapról ..... II - 4388

A felek érvei ..... II - 4388

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 4390

A 3286/94 rendelet 8. cikke (8) bekezdésének megsértésére és a Bizottság gondossági kötelezettségének megszegésére alapított nyolcadik jogalapról ..... II - 4394

A nyolcadik jogalapnak a 3286/94 rendelet 8. cikkének (8) bekezdésében előírt határidő megsértésére alapított első részéről ..... II - 4394

— A felek érvei ..... II - 4394

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 4395

A nyolcadik jogalapnak a Bizottság 3286/94 rendelet 7. cikkében meghatározott bizottság előtti konzultációs eljárás vége és a megtámadott határozat meghozatala között eltelt időtartammal kapcsolatos gondossági kötelezettségének megszegésére alapított második részéről ..... II - 4398

— A felek érvei ..... II - 4398

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja ..... II - 4398

A költségekről ..... II - 4400